

2020

GODIŠNJE IZVJEŠĆE

Zagrebački Velešajam

— utemeljen 1909. —

OD ZBORA DO VELESAJMA

1910.
1. Zagrebački zbor
na prostoru
Sajmišta
(Martićeva
ulica)

1925.
osnovan UFI
-Međunarodno
udruženje sajмова
Zagrebački zbor
jedan od osnivača

1953.
početak gradnje
Zagrebačkog
velesajma
na sadašnjoj
lokaciji

1936.
preseljenje
Zagrebačkog
zbor u Savsku
ulicu

1964.
rekordna
Jesenska
privredna smotra
(6215 izlagača iz
53 zemlje)

1956.
otvorenje
Jesenskog
međunarodnog
Zagrebačkog
velesajma
i prvi TV prijenos

2009.
proslavljena
100. godišnjica
Zagrebačkog
velesajma

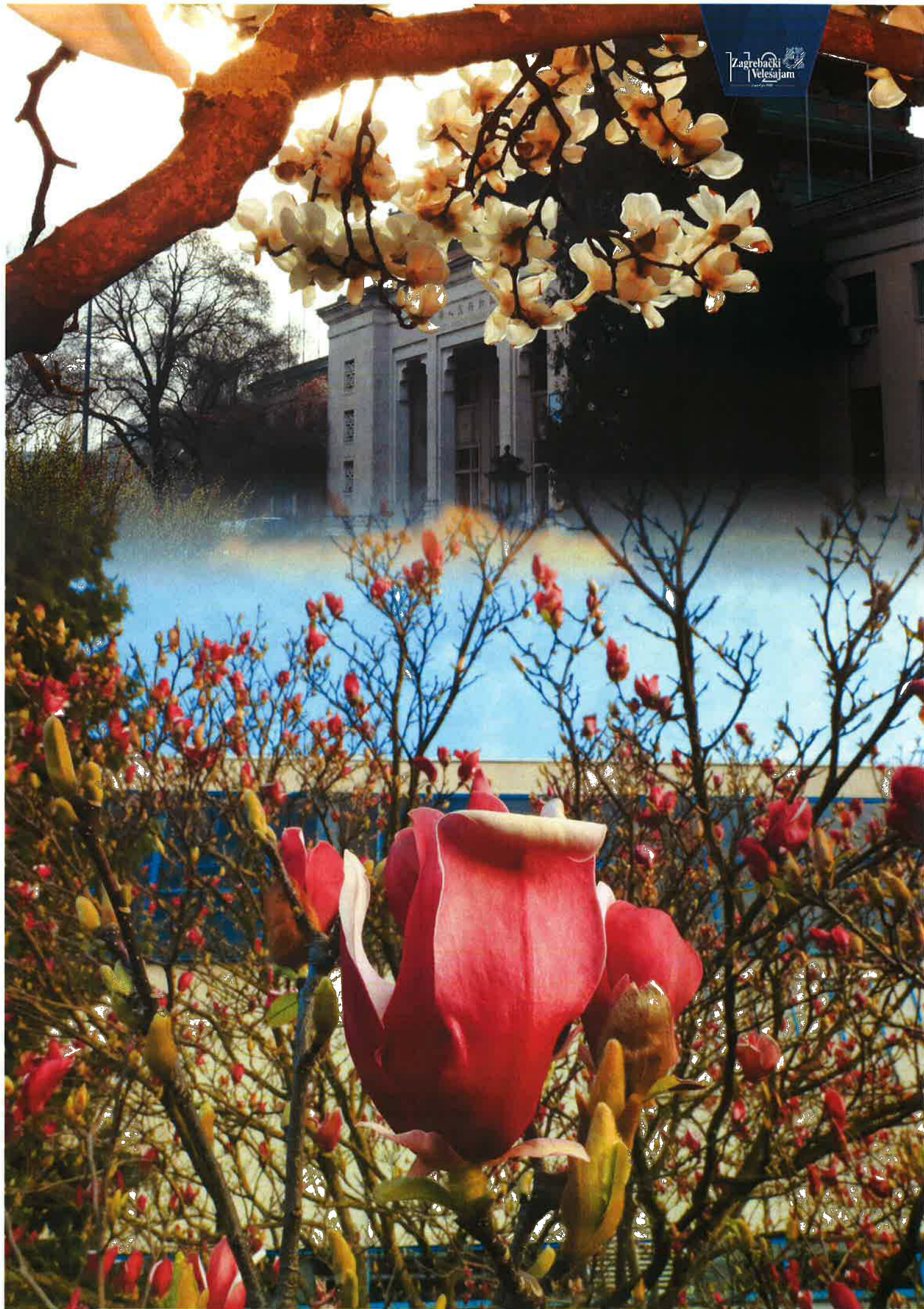
2016.
Misija: Zagrebački velesajam - Srce
poslovne i društvene komunikacije Grada
Zagreba i Republike Hrvatske
Vizija: Ponovno postati nacionalno
i međunarodno središte poslovne i
komunikacijske izvrsnosti i inovativnosti

2019.
Akademija
povodom 110.
rođendana

2018.
ponovno postaje
trgovačko društvo
Zagrebački
velesajam d.o.o.
u 100% vlasništvu
Grada Zagreba

SADRŽAJ

1	PISMO DIREKTORICE DRUŠTVA
3	PROFIL DRUŠTVA
4	Misija Društva
5	Vizija Društva
6	Organi Društva
7	Organizacijska struktura Društva
8	Glavne djelatnosti
9	Dinamika sajmovanja
10	IZVJEŠĆE POSLOVOODSTVA ZA 2020.
11	Ostvarenje planiranih poslovnih ciljeva Društva u 2020. godini
26	Stanje zaposlenosti i fizički opseg usluga
29	Kvaliteta usluga u 2020. godini
33	Financijski rezultati poslovanja
38	Investicije i izvori financiranja
41	Ključni pokazatelji uspjeha
43	Očekivani budući razvoj Društva
44	Aktivnosti istraživanja i razvoja
45	Značajni poslovni događaji nakon proteka poslovne godine
45	Stjecanje vlastitih dionica
45	Podružnice Društva
45	Financijski instrumenti Društva
46	Izloženost poslovnim rizicima
47	Umjesto zaključka
51	GODIŠNJI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI ZA 2020. GODINU ZAJEDNO S IZVJEŠĆEM NEOVISNOG REVIZORA

PISMO DIREKTORICE DRUŠTVA

Zagrebački velesajam d.o.o. je 2020. dočeka sa stabiliziranim poslovanjem, trendom višegodišnjeg rasta prihoda, posloženim tematskim i sadržajnim projektima te u konačnici pozitivnim poslovnim rezultatom 384.564,00 kuna, a koji su efekti uspješno postavljenih i provedenih strateških ciljeva usmjerenih na samoodrživost poslovanja. Uzlazni trend postaje vidljiv u 2018. godini kada je Društvo nakon 11 uzastopnih godina negativnog poslovanja, ostvarilo pozitivan poslovni rezultat od 143.125,00 kn dobiti da bi u 2019. godini ostvarilo najveći rast poslovnih prihoda od 31% u odnosu na usporedivu neparnu 2017. godinu, odnosno u apsolutnom iznosu rast je iznosio novostvorenih 15,1 milijuna kn. Uspješan rezultat i veliko smanjenje gubitka ima temelje u provedenoj transformacijskoj strategiji, izmijenjenom poslovnom modelu, ponašanju i djelovanju Društva, snažnom rastu aktivnosti i proizvodnosti, što je sve zajedno, uz predani rad zaposlenika, a bez značajnijih kapitalnih investicija, kreiralo i generiralo rast potražnje na tržištu za uslugama organizacije sajмова i događanja te zakupa, posljedično i eksponencijalni rast prihoda.

Zagrebački velesajam d.o.o. sa 112-godišnjom tradicijom u promicanju nacionalnog gospodarstva nositelj je ukupne domaće sajamske industrije, a s prestižnim statusom osnivača Međunarodne unije sajмова - UFI sudjeluje u kreiranju prepoznatljivosti Republike Hrvatske i Grada Zagreba u svijetu. Za istaknuti je i kako sajamska aktivnosti Zagrebačkog velesajma d.o.o. ostvaruje multiplikativni koeficijent 11,7 induciranih prihoda drugih gospodarskih sektora.

Prema svim tržišnim indikatorima potražnje, 2020. godina imala je potencijal i sve realne pretpostavke za daljnji rast ukupne poslovne aktivnosti i financijsku samoodrživost poslovanja Zagrebačkog velesajma d.o.o. No, zbog pojave pandemije Covid-19 te nacionalnih mjera za suzbijanje iste, od ožujka do svibnja te u studenom i prosincu 2020. godine dolazi do zabrane održavanja međunarodnih sajмова Zagrebačkog velesajma d.o.o., čime je sajamska aktivnost stavljena u poziciju jedne od najugroženijih poslovnih djelatnosti u Republici Hrvatskoj.

Efekt zabrane rada i organizacije sajмова i gospodarskih manifestacija kao oblika javnih okupljanja, uzrokovale u 2020. godini pad prihoda sajamske aktivnosti Zagrebačkog velesajma d.o.o. od 75,18 % u odnosu na prihod aktivnosti u 2019. godini (15.749.502 kn), kao i 80,69 % u odnosu na očekivane i razvidne prihode aktivnosti u 2020. godini (20.250.000 kn), sadržajno izražene kroz Program sajмова 2020, prema tržišnim indikatorima i prijavama izlaganja te rastu izlagačko-sajamske potražnje, uz uvažavanje bienalne strukture dijela međunarodnih sajмова u ovoj godini.

Prije početka pandemije, u veljači je uspješno organiziran sajam Nautike uživo s iskazanim rastom naturalnih i financijskih pokazatelja. U kratkom vremenu dozvole rada i ublažavanju epidemioloških mjera, Zagrebački velesajam d.o.o., u uvjetima ograničene mobilnosti, prilagođava svoj poslovni model inovativnim event konceptima u hibridnoj inačici ponude usluge. Po prvi put u Republici Hrvatskoj inauguriran je hibridni model održavanja sajamskog termina Beauty, Dentex & Health Expo 2020 online edition, uz mogućnost online i offline međunarodnog sudjelovanja izlagača i posjetitelja.

Pored pada prihoda sajamske i event aktivnosti, Zagrebački velesajam d.o.o. zbog donesenih epidemioloških mjera u 2020. godini ostvaruje i pad prihoda dugoročnog zakupa poslovnih prostora, od koji se 40 % odnosi na sportske terene. U konačnici, realizirane nacionalne i gradske mjere i preporuke za suzbijanje korona virusa izravno su rezultirali zabranom realizacije temeljnih djelatnosti Zagrebačkog velesajma d.o.o. u 2020. godini te pad vrijednosti poslovnih prihoda za 20,54 milijuna kuna.

Obzirom Društvo raspolaže s 40.000 m² zatvorenog paviljonskog prostora te 30.000 m² otvorenog prostora i dodatno Kongresnim centrom s 2.500 m², u kojima je moguće upravljati protokom sudionika te osigurati sve potrebne zdravstvene, epidemiološke i sigurnosne protokole, nametnuo se i stavio u službu Civilne zaštite republike Hrvatske i Grada Zagreba te bili na usluzi, u skladu s mogućnostima, poslovnoj, kulturnoj i sportskoj zajednici.

Unatoč svemu, Zagrebački velesajam d.o.o. nastavlja s razvojem ponude i konkurentnosti kao i već započetim procesom digitalizacije poslovanja i uvođenjem CRM software-a kao suvremenog prodajnog alata s terminskim rokom implementacije u drugoj polovici 2021. godine.

Uz promijenjen poslovni model, provedene promjene te usklađene i dobro kalibrirane strategije pokazali smo i potvrdili da su sajmovi i događanja atraktivna i korisna industrija, važna i potrebna hrvatskom gospodarstvu i Gradu Zagrebu, jer su jedinstvena, konkurentna platforma za rast i razvoj svih tangiranih industrija kao i ukupnog gospodarstva u destinaciji u kojoj se održavaju ali i nezaobilazno mjesto u vremenima velikih kriza kao što je pojava Covid-19, a koju su primjenjivali svi sajamski centri diljem svijeta.

Strategija transformacije i internacionalizacije poslovanja Zagrebačkog velesajma d.o.o. kao i višegodišnja aktivnost na tom području rezultirala je mojim osobnim ulaskom u Upravni odbor UFI – UFI Board of Directors, krovne svjetske asocijacije sajamske industrije UFI – The Global Association of the Exhibition Industry. Tim izborom, Grad Zagreb i Republika Hrvatska po prvi put u povijesti dobivaju svog člana u Upravnom odboru UFI-ja i priliku promovirati destinaciju i poticati gospodarstvo grada i države kroz međunarodne sajamske projekte.

Budući Zagrebački velesajam d.o.o. pretendira ponovno postati etablirani međunarodni centar businessa i poslovnog turizma Republike Hrvatske, za navedeno je nužno potrebna izgradnja novih polivalentnih suvremenih kapaciteta sajamsko - kongresnog kompleksa, a što je sukladno Razvojnoj strategiji Grada i izrađenoj Studiji predizvodljivosti za novi sajamsko-kongresni centar s pripadajućim sadržajima.

U nastavku izvještaja slijede detaljno predloženi i elaborirani rezultati za spomenuto razdoblje uz nadu da se ovakva godina više nikada neće ponoviti. Pritom, nimalo nas ne obeshrabruje pogled u budućnost i nastavak realizacije naših ideja i vizije, te uz jačanje organizacijskih sposobnosti i kapaciteta ljudskih potencijala, vidimo i finalni cilj u izgradnji novih prostornih kapaciteta kao završetak cjelovite transformacijske strategije.

dr. sc. Dina Tomšić
direktorica Zagrebačkog velesajma d.o.o.

PROFIL DRUŠTVA

Zagrebački velesajam svoju 110. godina staru priču započinje davne 1909. godine kada su lokalni gospodarstvenici osnovali Zagrebački zbor, a prve sajamske manifestacije održavane su u današnjoj Martićevoj ulici. 1925. godine Zagrebački zbor postaje jedan od osnivača Međunarodne unije sajmovi (UFI). Godine 1947., sajam dobiva novo ime, a koje je zadržano još i danas te predstavlja spoj tradicije ali i inovativnosti na području sajamske industrije. Razvojem sajamske djelatnosti i sve većom potrebom za spajanjem ponude i potražnje, 1956. godine zaslugom gradonačelnika Većeslava Holjevca, Zagrebački velesajam premješten je preko Save, od kada započinje i njegov puni zamah a koji je danas usmjeren na jačanje sajamske industrije.

Rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu od 2. siječnja 2007. godine, Zagrebački velesajam pripojen je društvu Gradsko komunalno gospodarstvo d.o.o., Zagreb, Savska 1., gdje je upisano osnivanje podružnice pod rednim brojem 014 pod nazivom Gradsko komunalno gospodarstvo d.o.o. – Podružnica Zagrebački velesajam. Rješenjem trgovačkog suda od 2. siječnja 2007. godine Gradsko komunalno gospodarstvo d.o.o. – Podružnica Zagrebački velesajam mijenja naziv u Zagrebački holding d.o.o. – Podružnica Zagrebački velesajam.

Zadnja statusna promjena provedena je krajem 2017. godine kada Zagrebački velesajam izdvajanjem iz Zagrebačkog holdinga, rješenjem Trgovačkog suda od 29.12.2017., prestaje djelovati kao Podružnica Zagrebački velesajam te se transformira u samostalno trgovačko društvo s ograničenom odgovornošću Zagrebački velesajam d.o.o. u 100% vlasništvu Grada Zagreba. Kao samostalno trgovačko društvo Zagrebački velesajam posluje od 01. siječnja 2018. godine gdje nastavlja poslovati kao dinamička poslovna platforma, te svojim radom i djelovanjem putem sajmovi i događanja još snažnije doprinosi promicanju razvoja gospodarstva, poduzetništva i obrtništva Grada Zagreba i Republike Hrvatske.

Misija Društva

„Zagrebački velesajam komunikacijska je platforma koja organizacijom sajmova i događanja promiče i umrežava gospodarstvo Grada Zagreba i Republike Hrvatske s europskim i vaneuropskim okruženjem.“

Izjava o misiji:

„Zagrebački velesajam - srce poslovne i društvene komunikacije Grada Zagreba i Republike Hrvatske.“

Vizija Društva

„Ponovno postati nacionalno i međunarodno središte poslovne i komunikacijske izvrsnosti i inovativnosti.“

Izjava o viziji:

„Nacionalno i međunarodno središte poslovne i komunikacijske izvrsnosti i inovativnosti.“

Organi Društva

Uprava Društva

dr. sc. Dina Tomšić

- Članica Uprave

- Direktorica Društva

Skupština Društva

Predsjednik Skupštine:

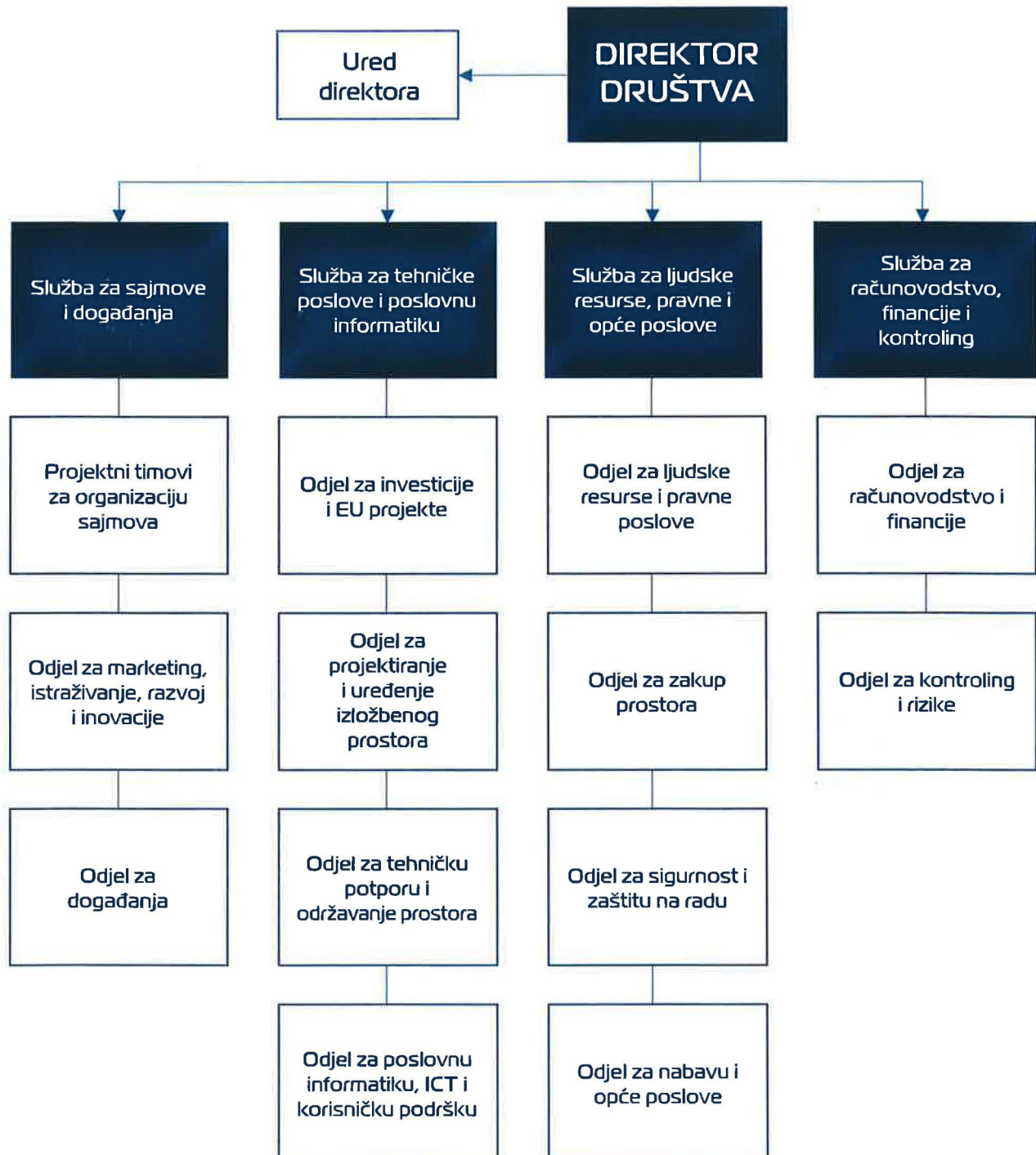
Tomislav Tomašević, mag. pol.

Članovi Skupštine:

Danijela Dolenec

Luka Korlaet

Organizacijska struktura Društva

Glavne djelatnosti

U uvjetima domaće i inozemne konkurencije, Društvo Zagrebački velesajam svoju djelatnost realizira kroz dvije osnovne grupe aktivnosti:

1. Sajmovi i događanja na Zagrebačkom velesajmu

- Organizacija sajмова prema godišnjem kalendaru sajмова
- Kongresi i stručno popratne aktivnosti za vrijeme trajanja sajмова
- Promocija izlagača
- Organizacija sajмова s vanjskim organizatorima
- Organizacija događanja
- Kongresna djelatnost i izvansajamske zabavne aktivnosti
- Projektiranje i izvođenje izložbenog prostora i pratećih aktivnosti

2. Zakup

- Iznajmljivanje prostora za ugostiteljstvo, maloprodaju, urede, skladišta i sportske terene
- Promocijske usluge za ne izlagače

Dinamika sajmovanja

Zagrebački velesajam organizira sajmove prema godišnjem kalendaru sajmove, koji se izmjenjuje svake dvije godine. Tako se u parnim godinama održavaju uz ostale sajmove i sajmovi poput **ZAGREB AUTO SHOW, BIAM, ZAVARIVANJE i DENTEX** koji ostvaruju veće prihode od bienalnih sajмова u neparnim godinama.

U neparnim godinama uz redovne sajmove održavaju se i sajmovi: **EMAT, INTERKLIMA, INTERPROTEX, te INTERGRAFIKA I MODERNAK.**

Svake godine redovno održavaju se sljedeći sajmovi:

- **Zagrebački sajam nautike**
- **Hotel & Gastroteh**
- **Dani ljepote**
- **Zagrebački obrtnički sajam**
- **Graditeljstvo**
- **Pravo doba**
- **Ambienta**
- **Sajmovi hrane i zdravog življenja**
- **Interliber**
- **Infogamer**
- **Dani lova i ribolova**
- **Inova budi uzor**

Kalendar (plan) održavanja sajmove u 2021. godini biti će predstavljen na kraju Izvješća posloводства.

IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA ZA 2020.

Ostvarenje planiranih poslovnih ciljeva Društva u 2020. godini

Značajniji poslovni događaji u provedbi Plana poslovanja i programa radova za 2020. i uzroci bitnih odstupanja od planiranog.

Red. br.	OPIS	Ostvareno I.-XII.2019.	Plan I.-XII.2020.	Ostvareno I.-XII.2020.	Indeksi	
					5/3	5/4
1	2	3	4	5	6	7
1.	Ukupni prihodi	88.933.461	62.367.000	67.685.255	76,1	108,5
2.	Ukupni rashodi	89.367.760	74.109.000	67.355.669	75,4	90,9
3.	Gubitak (2-1)		11.742.000			
4.	Dobit prije oporezivanja (1-2)	94.547		329.585	348,5	
5.	Porez na dobit	-82.797		-54.978	-52,7	
6.	Dobit razdoblja	177.344		384.564	216,8	

Ukupni prihodi

U razdoblju I - XII 2020. godine Društvo je ostvarilo ukupne prihode u iznosu od **67.685.255 kuna**, što je 8,5% više od planiranih (apsolutno 5,3 milijuna kuna). Treba naglasiti da su ostvareni poslovni prihodi manji za 26,4% (apsolutno 15,7 milijuna) u odnosu na planirane, ali su prihodi od revalorizacije, a koji se odnose na procjenu vrijednosti nekretnina u iznosu 19,3 milijuna, povećali ukupne prihode. U odnosu na ostvarene prihode u istom razdoblju 2019. godine, u 2020. godini zabilježen je pad od 24,3% (apsolutno 21,7 milijuna), što je jednim dijelom (4,3 milijuna) utjecaj procjene vrijednosti nekretnina, a drugim je dijelom (18,6 milijuna) utjecaj pandemije izazvane virusom Covid-19 na smanjenje poslovnih prihoda. Sve planirane aktivnosti vezane uz održavanje sajмова i događanja, planirane u razdoblju ožujak - lipanj, Društvo je bilo primorano obustaviti i prebaciti u termin rujna-prosinac. Međutim, u znatno manjem obujmu su realizirani tek neki projekti u rujnu i listopadu, da bi potom opet sve bilo obustavljeno.

Ukupni rashodi

Ukupni rashodi Društva za razdoblje I - XII 2020. godine iznose **67.355.669 kuna**, što je 9,1% manje od planiranih (apsolutno 6,7 milijuna). U odnosu na ostvarene u istom razdoblju 2019. godine, ukupni rashodi su manji za 24,6% (apsolutno 22 milijuna), od čega se 3,8 milijuna odnosi na procjenu vrijednosti nekretnina, a većim dijelom kao posljedica smanjenih troškova usljed smanjenih poslovnih aktivnosti.

Dobit

Društvo Zagrebački velesajam je u razdoblju siječanj - prosinac 2020. godine ostvarilo dobit razdoblja od **384.564 kuna**, dok je planirani gubitak iznosio 11,7 milijuna. Ostvarena dobit u uvjetima pandemije i zabrane održavanja sajamskih i drugih projekata u razdobljima ožujak - lipanj te ponovno studeni - prosinac, prvenstveno je rezultat prihoda od revalorizacije, odnosno procjene vrijednosti nekretnina. U 2019. godini ostvarena je dobit razdoblja od 177.344 kuna.

UKUPNI PRIHODI

Red. br.	OPIS	Ostvareno I.-XII.2019.	Plan I.-XII.2020.	Ostvareno I.-XII.2020.	Indeksi	
					5/3	5/4
1	2	3	4	5	6	7
1.	Poslovni prihodi	62.511.166	59.597.000	43.859.119	70,2	73,6
2.	Prihodi od interne realizacije	59.979	70.000	42.293	70,5	60,4
3.	Prihodi od ukidanja rezerviranja	707.447	1.000.000	2.094.197	295,0	209,4
4.	Naplaćena otpisana potraživanja	477.719	500.000	790.731	165,5	158,1
5.	Ostali prihodi	25.177.150	500.000	20.125.263	79,9	4.025,1
6.	Ukupno poslovni prihodi	88.933.461	61.667.000	66.911.603	75,2	108,5
7.	Financijski prihodi	528.846	700.000	773.652	146,3	110,5
8.	Ukupno prihodi	89.462.307	62.367.000	67.685.255	75,7	108,5

U odnosu na planirane ukupni prihodi su ostvarili rast od 8,5% (apsolutno 5,3 milijuna). Pandemija Covid-19 te posljedične nacionalne epidemiološke mjere i preporuke vezane uz zabranu sajmovanja i gospodarskih manifestacija kao oblika javnih okupljanja, uzrokovale su u 2020. godini pad prihoda od sajamske aktivnosti, događanja i zakupa za 26,4%, odnosno 15,7 milijuna u odnosu na planirane.

Rast od 109,4% u odnosu na planirane bilježe prihodi od ukidanja rezerviranja, a odnose se prije svega na ukidanja rezerviranja po sudskim sporovima u iznosu 1,3 milijuna kuna te 0,8 milijuna kuna rezerviranja za neiskorištene dane godišnjeg odmora. Veći su i prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja za 58,1% te financijski prihodi za 10,5%. Na povećanje ukupnih prihoda u odnosu na planirane za izvještajno razdoblje, utjecalo je povećanje ostalih poslovnih prihoda, od čega se 19,3 milijuna odnosi na prihode ostvarene ulaganjem u nekretnine, odnosno procjenom ovlaštenog sudskog procjenitelja na dan 31.12.20.

POSLOVNI PRIHODI - Fakturirana realizacija

Red. br.	OPIS	Ostvareno I.-XII.2019.	Plan I.-XII.2020.	Ostvareno I.-XII.2020.	Indeksi	
					5/3	5/4
1	2	3	4	5	6	7
1.	Sajmovi i događanja	23.152.838	22.597.000	8.061.481	34,8	35,7
2.	Zakup	39.358.328	37.000.000	35.797.638	91,0	96,8
3.	UKUPNO	62.511.166	59.597.000	43.859.119	70,2	73,6

Odstupanja ostvarenja prihoda sastoji se od:

- prihodi od osnovne djelatnosti (organizacije sajmova i događanja manji su za 64,3% od planiranih (apsolutno 14,5 milijuna) te su za 65,2% manji od ostvarenih u istom razdoblju prethodne godine (apsolutno 15 milijuna). Zbog pandemije Covid-19 te nacionalnih mjera za suzbijanje iste, od ožujka do svibnja te u studenom i prosincu 2020. godine dolazi do zabrane održavanja međunarodnih sajmova Zagrebačkog velesajma d.o.o., čime je sajamska aktivnost stavljena u poziciju jedne od najugroženijih poslovnih djelatnosti u Republici Hrvatskoj
- prihodi od zakupa manji su za 3,2% od planiranih za izvještajno razdoblje (apsolutno 1,2 milijuna) te za 9% u odnosu na ostvarene u 2019. godini (apsolutno 3,6 milijuna). Utjecaj Covid-19 se nije odrazilo samo na osnovne aktivnosti Društva već i na dopunsku, tj. Zakup. Kako je sve obustavljeno sredinom ožujka, tako niti naši zakupci, osobito oni koji se bave maloprodajom, ugostiteljstvom i sportskim sadržajima, nisu mogli pružati svoje usluge te ostvarivati prihode. Da bi se pomoglo zakupcima u tom teškom razdoblju (ožujak-lipanj), kada niti oni nisu ostvarivali prihode, Društvo je najugroženijima umanjilo fakture za 70%, a ostalim zakupcima 30%

SAJMOVI I DOGAĐANJA

Ostvareni prihodi od osnovne djelatnosti (organizacije sajmovi i događanja) iznose 8.061.481 kuna i za 64,3% su manji od planiranih te su za 65,2% manji od ostvarenih u istom razdoblju prethodne godine. Zbog epidemije izazvane koronavirusom, Društvo je bilo primorano od ožujka do lipnja obustaviti sve poslovne aktivnosti vezane uz organizaciju Sajmova i događanja. Radi se naime o specifičnim projektima, koji uključuju veliki broj izlagača, posjetitelja te zaposlenika Društva. Stopirani su svi dogovoreni i pripremljeni projekti, radi izbjegavanja daljnjeg razvoja i neželjenih posljedica Covida-19 te je njihovo održavanje, u prvoj fazi, prebačeno iz termina ožujak-lipanj, u termin rujan-prosinac. Situacija s pandemijom je početkom jeseni bila obećavajuća te su u rujnu i listopadu realizirani planirani projekti za taj period, međutim, financijski je to bilo znatno slabije od očekivanog.

Kalendar sajmovi je u ožujku modificiran zbog utjecaja Covida-19 te su sajmovi, koji su se trebali održati u razdoblju ožujak-svibanj, prebačeni u razdoblje rujan-prosinac, u samostalnim ili zajedničkim terminima.

Promjena termina održavanja sajmovi izravni je rezultat širenja koronavirusa u Republici Hrvatskoj i susjednim zemljama, a što je u statusu više sile utjecalo na nemogućnost realizacije izlagačkog i programskog sadržaja u prvotnim terminima te već prijavljenom obujmu, kao i nemogućnost realizacije potrebne te očekivane posjećenosti sajma.

Od rujna do prosinca planiralo se održavanje još 10 specijaliziranih sajmovi unutar 4 termina, međutim zbog epidemioloških razloga, program nije realiziran u cijelosti. Obzirom da pandemija izazvana koronavirusom širila globalno, mnogi domaći i ino izlagači su otkazivali ranije prijave ili se nisu odazivali sudjelovanju na našim projektima.

Tablica 1. Analiza osnovnih pokazatelja održavanja sajmovi u 2020. godini.

Red. br.	OPIS	Ostvareno I.-XII.2019.	Plan I.-XII.2020.	Ostvareno I.-XII.2020.	Indeksi	
					5/3	5/4
1	2	3	4	5	6	7
	Prihodi - kn	15.749.502	18.297.000	3.911.696	24,8	21,4
	Izložbena površina - m ²	39.173	50.170	9.839	25,1	19,6
	Uređenje - m ²	10.588	10.200	1.912	17,9	18,7
	Broj direktnih izlagača	1.140	1.100	242	21,2	22,0

U odnosu na planirane, prihodi sajmovi su manji za 78,6% (apsolutno 14,4 milijuna), izložbena površina je manja za 80,4%, uređeni prostor za 81,3%, a broj direktnih izlagača za 78%. Pad svih pokazatelja vidljiv je i u odnosu na isto razdoblje 2019. godine.

Tablica 2. Analiza prihoda i uređenog prostora po održanim sajmovima u 2020. godini.

Aktivnost	Ostvareno I. - XII. 2019.		Plan I. - XII. 2020.		Ostvareno I. - XII. 2020.		Indeksi	
	m ²	kn	m ²	kn	m ²	kn	7/3	7/5
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Zagrebački sajam nautike	6.941	2.545.911	7.750	2.727.000	7.754	2.727.718	107,1	100,0
Dani lova i ribolova	369	162.506	500	190.000	396	189.817	116,8	99,9
Beauty&Hair Expo Zagreb	1.594	1.021.365	1.600	950.000	272	122.312	12,0	12,9
Zagrebački obrtnički sajam		226.721						
Pravo doba	220	129.287	220	130.000				
Intergrafika 5+Modernpak+Oglašavanje	767	301.589						
Crowing up	200	103.831	200	120.000				
Ambienta & Graditeljstvo	9.148	2.750.559	10.000	3.250.000	969	611.233	22,2	18,8
Interliber	7.379	3.213.785	7.400	3.200.000				
Inova bući uzor		246.560		250.000				
Infogamer, Infoworld		1.586.959		1.800.000				
Čroagro i Sajmovi hrane i zdravog življenja	8.983	2.247.486	9.000	3.250.000				
Zagreb Auto show			8.000	250.000				
Biam&Zavarivanje			4.000	1.400.000	448	205.844		14,7
Dentex			1.500	780.000		54.772		7,0
Hotel&Castroten	665	304.540						
Proletni sajamovi	2.907	814.336						
Festival maslina		93.867						
Sajmovi ukupno	39.173	15.749.502	50.170	18.297.000	9.839	3.911.696	24,8	21,4

U prvom terminu, u veljači, su održana dva specijalizirana sajma – Zagrebački sajam nautike i Dani lova i ribolova.

- **Zagrebački sajam nautike** - bilježi porast naturalnih i financijskih pokazatelja u odnosu na ostvarenje istog razdoblja 2019. godine (naturalno 11,6%, financijski 7,1%), te je na razini planiranih financijskih i naturalnih pokazatelja za 2020.godinu. Zagrebački sajam nautike raste iz godine u godinu te je u cjelosti opravdao titulu najposlovnijeg nautičkog sajma u Hrvatskoj.
- **Dani lova i ribolova** - bilježi rast prihoda za 16,8% u odnosu na prošlogodišnje ostvarenje, dok su ostvareni prihodi na razini planiranih za 2020. godinu.

U skladu s novim okolnostima i izmijenjenim poslovnim okruženjem uzrokovanim pandemijom COVID-19, Zagrebački velesajam kao predvodnik sajamske industrije u rujnu pokreće prvi **hibridni sajam** u Republici Hrvatskoj. Ovakav hibridni model sajma usmjeren je na kreiranje i snaženje zadovoljstva izlagača u realnom i virtualnom vremenu.

- **Beauty & Hair Expo** - 2020 online edition bio je inovativni događaj, prezentiran preko Entrio platforme. Zagrebački velesajam učinio je iskorak u sajamskom poslovanju i po prvi

put u Hrvatskoj je pokrenuo **hibridni model održavanja sajмова** koji povezuje tematske sadržaje u izložbenoj i online priči o ljepoti i zdravlju. Digitalnom ekstenzijom sajma, dodatnim umrežavanjem i edukacijom, stvorena je dodana vrijednost interpersonalnog iskustva. Ostvareno je svega 12,6% planiranih prihoda.

- **Dentex** je održan u sličnim uvjetima kao i Beauty. Fokus ovogodišnjeg sajma je bio usmjeren na kongres Estetika u dentalnoj medicini te je bio prilika za neposredan kontakt i poslovne razgovore s predstavnicima dentalne industrije.
- **Biam & Zavarivanje** - je sajam održan na izložbenim prostorima Zagrebačkog velesajma, a namijenjen je prvenstveno poslovnoj i stručnoj publici, kako iz Hrvatske, tako i iz zemalja okruženja. Ostvareno je 14,7% planiranih prihoda.
- **Ambienta** - je održana u suorganizaciji s Gradom Zagrebom. U sklopu Ambiente je održan treći po redu, umjetnički sajam Art Fair. Inače jedan od financijski jačih sajмова Zagrebačkog velesajma, Ambienta je u covid uvjetima ostvarila svega 18,8% planiranih prihoda.

Otkazan je Zagrebački obrtnički sajam te Zagreb Auto Show s tematskom cjelinom Zagreb Transport & Motion.

Pored izravnog utjecaja širenja coronavirusa (Covid-19) u Republici Hrvatskoj i susjednim zemljama, rezultat je to i globalnih kretanja na automobilskom tržištu, koje je obilježeno otkazivanjem vodećih svjetskih i europskih sajмова automobila te nedostatkom financijske potpore proizvođača automobila generalnim uvoznicima u Republici Hrvatskoj.

U studenom i prosincu je planirano održavanje još 7 specijaliziranih sajмова (Interliber, Infogamer, Inova, Growing Up, CroAgro i Sajmovi zdravog življenja te Pravo doba) u dva termina. Sajmovi prvog termina, iako pripremljeni i u završnoj fazi realizacije te pazeći na sve epidemiološke mjere, otkazani su u dogovoru, odnosno preporuci Stožera, radi izbjegavanja daljnjeg razvoja i neželjenih posljedica Covida-19. Radi se naimre o specifičnim projektima, koji uključuju veliki broj izlagača, posjetitelja te zaposlenika Društva.

DOGAĐANJA

Za vrijeme kada se ne održavaju Sajmovi, prostor Zagrebačkog velesajma koristi se za organizaciju događanja, kongresa, izvansajamskih zabavnih aktivnosti, za privremeno korištenja prostora. Zbog epidemije izazvane virusom Covid-19, Društvo je u razdoblju ožujak – lipanj, bilo primorano obustaviti sve aktivnosti vezane uz organizaciju događanja, a zbog izbjegavanja daljnjeg razvoja i neželjenih posljedica coronavirusa. Svi dogovoreni projekti od ožujka do lipnja su otkazani ili prolongirani za naredne mjesec. Najveći broj ovih aktivnosti podrazumijeva prisutnost velikog broja sudionika u organizaciji te posjetitelja. Od rujna su neka događanja održana, ali ni približno u opsegu u kojem bi bila u uvjetima prije pandemije.

Tablica 3. Analiza prihoda od organiziranja događanja u 2020. godini.

OPIS	Ostvareno I.-XII.2019.	Plan I.-XII.2020.	Ostvareno I.-XII.2020.	Indeksi	
				S/3	S/4
1	2	3	4	5	6
Organizacija događanja	4.366.957	1.100.000	1.029.270	23,6	93,6
Kongresne aktivnosti	392.308	350.000	142.965	36,4	40,8
Izvanjsajamske zabavne aktivnosti	1.587.720	1.300.000	1.698.508	107,0	130,7
Privremeno korištenje	822.951	735.000	1.091.567	132,6	148,5
Privremeno korištenje – uredski prostor			79.364		
Projekti uređivanja ZV-a i ostale usluge	38.400	35.000	65.410	170,3	185,9
Glasilo Grada Zagreba	195.000	780.000	42.700	21,9	5,5
Događanja ukupno	7.403.336	4.300.000	4.149.785	56,1	96,5

Ostvareni prihodi od organizacije događanja iznose 4.149.785 kuna i manji su od planiranih za 3,5%, međutim, u odnosu na prošlogodišnje pad je izraženiji i iznosi 43,9%, odnosno 3,2 milijuna. Društvo je izgubilo značajan dio prihoda u odnosu na prošlogodišnje, jer je između ostalih, za ovu godinu otkazano održavanje WorldSkills Croatia, a ostala događanja su realizirana u znatno manjem opsegu od prošlogodišnjih. Kongresne aktivnosti su ostvarile 36,4% prošlogodišnjih i 40,8% planiranih prihoda, dok izvanjsajamske zabavne aktivnosti bilježe rast prihoda od 30,7% u odnosu na planirane, a privremeno korištenje 48,5% više od planiranih. Prihodi ovih aktivnosti veći su i u odnosu na prošlogodišnje iz razloga što je prostor, zbog nemogućnosti održavanja sajмова, iznajmljivan u privremeni zakup.

ZAKUP

Prostor koji nije u funkciji održavanja sajмова, iznajmljuje se u skladu s postupkom određenim odlukom o zakupu poslovnog prostora. Ostvareni prihodi od zakupa iznose 35.797.638 kuna i manji su za 3,2% od planiranih za 2020. godinu (apsolutno 1,2 milijuna), dok u odnosu na ostvarenje 2019. godine bilježe pad od 9% (apsolutno 3,6 milijuna).

Tablica 4. Analiza prihoda od zakupa i količine zakupljenog prostora u 2020. godini.

Aktivnost	Ostvarenje I. - XII. 2019.		Plan I. - XII. 2020.		Ostvarenje I. - XII. 2020.		Indeksi	
	m ²	kn	m ²	kn	m ²	kn	7/3	7/5
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Uredski prostor	16.100	11.224.910	16.100	11.000.000	16.100	10.667.565	95,0	97,0
Maloprodaje	20.200	7.394.723	20.200	6.500.000	20.200	6.734.318	91,1	103,6
Ostale usluge		1.484.287		1.300.000		1.058.570	71,3	81,4
Ugostiteljstvo	3.700	1.257.618	3.700	1.000.000	3.700	869.020	69,1	85,9
Zakup reklamnog prostora		459.483		400.000		409.138	89,0	102,3
Skladišni prostor	34.000	4.389.580	34.000	4.000.000	34.000	4.013.964	91,4	100,3
Sportski tereni	93.500	13.147.727	93.500	12.800.000	93.500	12.045.063	91,6	94,1
Zakup ukupno	167.500	39.358.328	167.500	37.000.000	167.500	35.797.638	91,0	96,8

Utjecaj Covida-19 se nije odrazilo samo na osnovne aktivnosti Društva, već i na dopunsku, tj. Zakup. Kako je sve obustavljeno sredinom ožujka, tako niti naši zakupci, osobito oni koji se bave maloprodajom, ugostiteljstvom i sportskim sadržajima, nisu mogli pružati svoje usluge te ostvarivati prihode. Da bi se pomoglo zakupcima u tom teškom razdoblju (ožujak-lipanj), kada niti oni nisu ostvarivali prihode, Društvo je najugroženijima umanjilo fakture za 70%, a ostalima zakupcima 30%.

Sve aktivnosti Zakupa su ostvarile prihode manje od prošlogodišnjih, a nešto veće od planiranih samo maloprodaje, zakup reklamnog prostora i prostor za skladišta.

OSTALI POSLOVNI PRIHODI

Red. br.	OPIS	Ostvareno I.-XII.2019.	Plan I.-XII.2020.	Ostvareno I.-XII.2020.	Indeksi	
					5/3	5/4
1	2	3	4	5	6	7
1.	Prihodi od interne realizacije	59.979	70.000	42.293	70,5	60,4
2.	Prihodi od ukidanja rezerviranja	707.447	1.000.000	2.094.197	296,0	209,4
3.	Naplaćena otpisana potraživanja	477.719	500.000	790.731	165,5	158,1
4.	Prihodi od revalorizacije	23.640.195		19.290.000	81,6	
5.	Prihodi od umanjenja komunalne naknade	872.545		20.220	2,3	
6.	Ostali prihodi	564.410	500.000	815.043	122,7	163,0
7.	Ukupno ostali poslovni prihodi	26.422.295	2.070.000	23.052.484	87,2	1.113,6

Ostali poslovni prihodi ostvarili su značajan rast u odnosu na planirane te smanjenje za 12,8% (apsolutno 3,3 milijuna) u odnosu na ostvarene u 2019. godini. Rast od 109,4% u odnosu na planirane bilježe prihodi od ukidanja rezerviranja, a odnose se prije svega na ukidanja rezerviranja po sudskim sporovima 1,3 milijuna te za neiskorištene dane godišnjeg odmora 0,8 milijuna.

Naplaćena otpisana potraživanja bilježe rast od 58,1% u odnosu na planirane te 65,5% u odnosu na ostvarene prethodne godine. Naplaćena su potraživanja po ovrsi Hrvatskog klizačkog saveza od 278.478,74 kuna te predstečajnoj nagodbi s Roto Dinamicom 90.512,14 kuna. Na ovako veliko odstupanje planiranih ostalih poslovnih prihoda u odnosu na ostvarene utjecali su prihodi od revalorizacije (19,3 milijuna) ostvareni procjenom vrijednosti nekretnina.

Potpore od Grada Zagreba

Iznosi primljenih subvencija su uključeni u prihod sajмова, ovisno za koji sajam su primljene. Na ime potpora i subvencija od Grada Zagreba u razdoblju siječanj – prosinac 2020. godine, primljena je je potpora za sajam Nautika u iznosu 56.000 kuna i za sajam Ambianta u iznosu 400.000 kuna.

Prethodne godine su isplaćene potpore za Nautiku 56.000 kuna, za sajam Pravo doba 32.000 kuna, za Ambientu 784.000 kuna, Infogamer 40.000 kuna, za CroAgro 40.000 kuna te za obilježavanje 110-te obljetnice ZV-a 480.000 kuna.

Aktivnosti na provođenju mjera štednje i racionalizacije poslovanja i učinci

Ukupni rashodi Zagrebačkog velesajma za razdoblje I. – XII. 2020. godine iznose 67.355.669 kuna, što je 9,1% manje od planiranih (apsolutno 6,7 milijuna) te su 24,6% manji od ostvarenih u istom razdoblju 2019. godine (apsolutno 22 milijuna kuna).

Najveće smanjenje rashoda u odnosu na planirane ostvarili su materijalni troškovi (1,4 milijuna), troškovi usluga (4,7 milijuna), troškovi osoblja (0,5 milijuna), te naknade troškova radnicima (0,7 milijuna). Povećanje troškova u odnosu na planirane bilježi amortizacija (0,3 milijuna), rezerviranje troškova i rizika (0,6 milijuna), ostali poslovni rashodi (0,3 milijuna) te financijski rashodi (0,3 milijuna).

U odnosu na ostvarene u 2019. godini povećanje bilježe troškovi osoblja (1,6 milijuna), naknade troškova radnicima (0,6 milijuna), ostali poslovni rashodi (0,2 milijuna) te financijski rashodi (0,5 milijuna). Ostvareni su manji materijalni troškovi (3,1 milijuna), troškovi usluga (15 milijuna), amortizacije (1,2 milijuna), rezerviranja (1,6 milijuna), te vrijednosnog usklađenja (3,9 milijuna).

Tablica 5. Analiza rashoda ostvarenih u 2020. godini.

R.br.	OPIS	Ostvareno I.-XII.2019.	Plan I.-XII.2020.	Ostvareno I.-XII.2020.	INDEKSI	
					5/3	5/4
1	2	3	4	5	6	7
1.	Materijalni troškovi	15.392.783	13.660.000	12.266.410	79,7	89,8
2.	Ostali vanjski troškovi (troškovi usluga)	31.240.377	25.431.000	16.315.491	52,2	64,2
3.	Troškovi osoblja	22.274.583	24.400.000	23.859.261	107,2	97,8
4.	Amortizacija	5.349.993	3.900.000	4.089.651	76,4	107,6
5.	Naknade troškova radnicima i ostala mat. prava	2.782.307	4.195.000	3.413.255	122,7	81,6
5.1.	- otpremnine redovne		16.000	16.000		100,0
5.2.	- otpremnine	275.500	1.000.000	455.000	165,2	45,5
5.3.	- ostale naknade	2.506.807	3.169.000	2.942.255	117,4	92,8
6.	Ostali troškovi poslovanja	344.036	278.000	195.356	56,8	70,3
7.	Vrijednosno usklađenje	7.855.339	300.000	3.974.720	50,6	1.324,9
7.1	- vrijednosno usklađenje dugotrajne imovine	7.446.000		3.520.000	48,6	
7.2.	- vrijednosno usklađenje kratkotrajne imovine	409.339	300.000	354.720	86,7	118,2
8.	Rezerviranja troškova i rizika	2.552.619	300.000	943.983	37,0	314,7
9.	Ostali poslovni rashodi	308.445	210.000	482.190	156,3	229,6
10.	UKUPNO POSLOVNI RASHODI (1 do 9)	88.100.482	72.564.000	65.550.317	74,4	90,3
12.	Financijski rashodi	1.267.278	1.545.000	1.805.352	142,5	116,9
13.	UKUPNI RASHODI (11+12)	89.367.760	74.109.000	67.355.669	75,4	90,9

Obrazloženje odstupanja ostvarenja 2020. u odnosu na ostvarenje 2019.

Značajnije povećanje troškova

Premije osiguranja imovine - za 39,4% (apsolutno 280.929kn).

U 2020. godini je evidentirano pet obroka premija osiguranja po vežećoj polici, a prethodne godine četiri obroka. Također je iznos godišnje premije u 2020. godini veći od premije iz 2019. godine.

Troškovi osoblja - za 7,2% (apsolutno 1.594.678kn)

Na povećanje troškova osoblja je utjecalo povećanje je osnove za obračun plaća sa 2.884,87 kuna na 3.052,20 kuna te povećanje stalnog dodatka sa 608 na 1.000 kuna.

Prigodne nagrade i darovi radnicima - za 43,1% (apsolutno 611.429kn)

Sukladno Odluci, zaposlenima se u 2020. godini isplaćuje mjesečna naknada za prehranu, kao neoporezivi primitak.

Otpremnine - za 71% (apsolutno 195.500kn)

U 2019. godini su isplaćene otpremnine za poslovno uvjetovane otkaze za 2 radnika u iznosu 275.500kn, dok su u 2020. godini otpremnine za 3 radnika iznosile 455.000kn.

Ostali poslovni rashodi - za 56,3% (apsolutno 173.745kn)

Prvenstveno se radi o otpisu potraživanja izlagačima koji zbog Covid-a nisu htjeli sudjelovati na sajmovima u novim terminima, a koja su bila oprihodovana unaprijed. Također su izdvojena sredstva za saniranje posljedica potresa u Gradu Zagrebu u iznosu od 88.800 kuna.

Financijski rashodi - za 42,5% (apsolutno 538.074kn)

Kamate po pozajmici od ZGH-a prema otplatnom planu veće su za 312.927,50kn, a redovne kamate po kreditu Erste banke za 187.572,30kn.

Značajnije smanjenje troškova

Troškovi sirovina i materijala - za 71,5% (apsolutno 1.784.170kn)

Posljedica je to smanjenih aktivnosti i otkazivanja sajmovi i događanja zbog širenja coronavirusa. Odnosi se najvećim dijelom na materijal za štandove (jednokratni tepisi, katalozi i ostali materijal za štandove).

Troškovi utrošene energije - za 10,1% (apsolutno 1.270.976kn)

Smanjena je potrošnja energenata (električna i toplinska energija) u periodu izrazito smanjenih aktivnosti.

Troškovi usluga na izradi proizvoda - za 83,5% (apsolutno 1.573.342kn)

Usljed smanjenih aktivnosti uzrokovanih Covidom-19 smanjeni su troškovi koji su neposredno vezani za održavanje sajмова (montaža i demontaža štandova, polaganje tepiha i ostale usluge).

Troškovi usluga održavanja - za 61,7% (apsolutno 2.941.373kn)

Društvo je u promatranom razdoblju obavljalo samo najnužnije popravke, osobito nakon potresa.

Zakupnine i najamnine - za 72,6% (apsolutno 302.346kn)

Zbog otkazivanja sajмова u uvjetima pandemije, znatno su manji troškovi najma opreme koja se koristila za vrijeme održavanja sajмова i događanja.

Usluge promidžbe i reklame - za 54,2% (apsolutno 1.912.732kn)

Troškovi promidžbe su vezani uz smanjenje aktivnosti osnovne djelatnosti Društva - sajmove.

Komunalne usluge - za 13,7% (apsolutno 617.269kn)

Zbog smanjenih aktivnosti manji su troškovi čuvanja imovine za 6,5% (apsolutno 117.757kn), a odlaganja otpada za 29,9% (apsolutno 143.685kn). Manji je i trošak naknade za pročišćivač za 16,6% (apsolutno 303.730kn).

Intelektualne usluge - za 56,2% (apsolutno 599.064kn)

Manji su troškovi odvjetničkih usluga za 51,1% (apsolutno 182.551kn), ugovora o djelu za 46,1% (apsolutno 61.495kn), autorski honorari za 71,8% (apsolutno 75.498kn), usluge studentskog servisa zbog manjeg broja održanih sajмова za 79,9% (apsolutno 95.621kn) te ostalih intelektualnih usluga za 64,9% (apsolutno 132.300kn).

Komunalne naknade - za 51% (apsolutno 4.114.873kn)

Društvo je koristilo mjeru oslobođenja plaćanja komunalne naknade za 3 mjeseca, kao posljedicu potresa u Zagrebu te je trošak manji za 51,2% (apsolutno 3.965.227kn). Naknada za uređenje voda je manja za 51% (apsolutno 231.403kn).

Usluge obrade podataka i održavanje računalnih programa - za 26,5% (apsolutno 129.243kn)

Manji je trošak izrade i održavanja web stranice.

Usluge čišćenja - za 35,4% (apsolutno 470.389kn)

Usljed smanjenih aktivnosti uzrokovanih Covidom-19 smanjeni su i troškovi čišćenja.

Ostali nespomenuti troškovi vanjskih usluga - za 74,4% (apsolutno 2.389.337kn) na troškovima prefakturiranja su u 2019. godini bili evidentirani troškovi vezani uz održavanje događanja Worldskills Croatia u iznosu 942.145 kn (troškovi ugostiteljskih usluga, čišćenja, elektrotehničkih i drugih radova). Ove godine je događanje otkazano zbog pandemije coronavirusa. Manji je i trošak suorganizacije za 82,9% (apsolutno 1.156.293kn) zbog održavanja manjeg broja sajmova.

Amortizacija - za 23,6% (apsolutno 1.260.342kn)

U 2019. godini Društvo je pokrenulo nove investicije te je trošak amortizacije bio veći. Nabavljen je bio, između ostalog, sustav za automatsku naplatu ulaza i registraciju poslovne posjete u vrijednosti 1.525.965 kuna.

Troškovi reprezentacije - za 76,2% (apsolutno 153.222kn)

Zbog obilježavanja 110-te obljetnice Zagrebačkog velesajma te zbog većeg broja realiziranih projekata, u 2019. godini je trošak reprezentacije bio veći. Znatno su manji troškovi svečanog otvorenja sajmova.

Vrijednosno usklađenje - za 49,4% (apsolutno 3.880.619kn)

U odnosu na ostvarene u istom razdoblju 2019. godine manji je trošak vrijednosnog usklađenja dugotrajne imovine, a što je utjecaj procjene vrijednosti nekretnina po MRS-u 40.

Rezerviranja troškova i rizika - za 63% (apsolutno 1.608.636 kn)

Nisu izvršena rezerviranja po započetim sudskim procesima koja su u 2019. godini iznosila 1,3 milijuna. Manja su i rezerviranja za neiskorištene dane godišnjeg odmora za 139.373 kuna te za otpremnine 142.788 kuna.

Obrazloženje odstupanja ostvarenja 2020. u odnosu na Plan 2020.

Značajnije povećanje troškova

Premije osiguranja imovine - za 32,6% (apsolutno 244.341kn)

U 2020. godini je evidentirano pet obroka dospjelih premija osiguranja, a planirana su četiri obroka.

Amortizacija - za 7,6% (apsolutno 289.651kn)

Trošak je veći zbog investicija iz 2019. godine, od kojih je najznačajnija nabava sustava za automatsku naplatu ulaza i registraciju poslovne posjete u vrijednosti 1.525.965 kuna.

Vrijednosno usklađenje - za 3.674.720kn

Nije planiran trošak vrijednosnog usklađenja dugotrajne imovine po MRS-u 40.

Rezerviranja troškova i rizika - za 214,7% (apsolutno 643.983 kn)

Planirana su samo rezerviranja za neiskorištene dane godišnjeg odmora, a za otpremnine i rezerviranja po započetim sudskim procesima nisu.

Ostali poslovni rashodi - za 129,6% (apsolutno 272.190kn)

Nije planiran otpis potraživanja za izlagačima koji zbog Covid-a nisu htjeli sudjelovati na sajmovima u novim terminima, a koja su bila oprihodovana unaprijed. Također su veći naknadno utvrđeni rashodi iz prošlih godina od planiranih.

Financijski rashodi - za 16,9% (apsolutno 260.352kn)

Zatezne kamate za nepravovremena plaćanja su veće od planiranih za 142.436 kuna, a nije planiran rashod za otkup stanova uz diskont, a koji iznosi 86.740 kuna.

Značajnije smanjenje troškova

Troškovi sirovina i materijala - za 52,5% (apsolutno 788.119kn)

Posljedica je to smanjenih aktivnosti te otkazivanja sajmova i događanja zbog širenja coronavirusa. Odnosi se najvećim dijelom na materijal za standove.

Troškovi utrošene energije - za 4,1% (apsolutno 486.086kn)

Smanjena je potrošnja energenata (električna i toplinska energija) u periodu izrazito smanjenih aktivnosti.

Troškovi usluga na izradi proizvoda - za 79,7% (apsolutno 1.218.728kn)

Usljed smanjenih aktivnosti uzrokovanih Covidom-19 smanjeni su troškovi koji su neposredno vezani za održavanje sajмова (montaža i demontaža štandova, polaganje tepiha i ostale usluge).

Troškovi usluga održavanja - za 39,2% (apsolutno 1.176.788kn)

Društvo je u promatranom razdoblju obavljalo samo najnužnije popravke.

Zakupnine i najamnine - za 71,5% (apsolutno 286.159kn)

Zbog otkazivanja sajмова u uvjetima pandemije, znatno su manji troškovi najma opreme koja se koristila za vrijeme održavanja sajмова i događanja.

Usluge promidžbe i reklame - za 47,4% (apsolutno 1.455.946kn)

Troškovi promidžbe su vezani uz smanjenje aktivnosti osnovne djelatnosti Društva – sajmove.

Komunalne usluge - za 12,2% (apsolutno 536.974kn)

Troškovi odlaganja otpada za 29,9% (apsolutno 143.345kn), a naknada za pročišćivač za 16,8% (apsolutno 307.201kn).

Intelektualne usluge - za 44,1% (apsolutno 343.959kn)

Manji od planiranih su troškovi odvjetničkih usluga za 56,3% (apsolutno 225.144kn), usluge studentskog servisa zbog manjeg broja održanih sajмова za 79,9% (apsolutno 95.911kn), revizorskih usluga za 64,6% (apsolutno 64.570kn).

Patenti i licencije - za 31,6% (apsolutno 196.101kn)

Nije realizirana planirana licenca Oracle standard od 118.000kn.

Komunalne naknade - za 36% (apsolutno 2.228.652kn)

Društvo je koristilo mjeru oslobođenja plaćanja komunalne naknade za 3 mjeseca, kao posljedicu potresa u Zagrebu te je trošak manji za 34,8% (apsolutno 1.962.558kn) od planiranog. Naknada za uređenje voda je manja za 51,6% (apsolutno 237.384kn).

Usluge obrade podataka i održavanje računalnih programa - za 57,8% (apsolutno 490.240kn)

Planirane su usluge Službe za informatiku i telekomunikacije Zagrebačkog holdinga na održavanju postojećih aplikativnih mreža u iznosu 400.000kn, a što je realizirano u znatno manjem iznosu. Zbog neodržavanja sajмова u planiranom opsegu, manji je trošak održavanja sustava za automatsku naplatu ulaza i registraciju poslovne posjete.

Usluge čišćenja - za 28,3% (apsolutno 339.912kn)

Usljed smanjenih aktivnosti uzrokovanih Covidom-19 smanjeni su i troškovi čišćenja.

Ostali nespomenuti troškovi vanjskih usluga - za 50,6% (apsolutno 842.480kn)

Manji je trošak suorganizacije za 70,2% (apsolutno 561.537kn) od planiranog te trošak prefakturiranja za 90,7% (apsolutno 362.834kn) zbog otkazivanja većeg broja sajmovi i događanja.

Troškovi osoblja - za 2,2% (apsolutno 530.739kn)

Prilikom izrade revidiranog plana zbog utjecaja pandemije, nisu smanjeni troškovi osoblja koji su prvotno podrazumijevali zapošljavanje novih radnika.

Otpremnine - za 53,6% (apsolutno 545.000kn)

Društvo je napustio manji broj radnika zbog poslovno/osobno uvjetovanih otkaza od planiranog.

Stanje zaposlenosti i fizički opseg usluga

Na dan 31.12.2020. godine na Zagrebačkom velesajmu zaposleno je 147 radnika, dok je planirano da će biti zaposleno 140 radnika.

Tablica 6. Analiza zaposlenosti Društva u 2020. godini.

R. br.	O P I S	Stanje 31.12.2019.	Plan 31.12.2020.	Fluktuacija u razdoblju siječanj-prosinac 2020.		Stanje 31.12.2020.		Indeksi	
				Došlo	Otišlo	Broj	Udjel %	7/3	7/4
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Broj zaposlenih na neodređeno vrijeme od toga	144	140	3	3	144	98,0	100,0	102,9
	1.1. Muškarci	67		3	2	68	46,3	101,5	
	1.2. Žene	77			1	76	51,7	99,7	
2.	Broj zaposlenih na određeno vrijeme od toga	3	0	1	1	3	2,0	100,0	
	2.1. Muškarci	3		1	1	3	2,0	100,0	
	2.2. Žene								
3.	UKUPNO (1+2), od toga:	147	140	4	4	147	100,0	100,0	105,0
	3.1. Muškarci	70	0	4	3	71	48,3	101,4	
	3.2. Žene	77	0	0	1	76	51,7	99,7	
4.	Od ukupno došlih:			4					
	4.1. Novozaposleni			3					
	4.2. Prijelaz iz određenog na neodređeno vrijeme			1					
	4.3. Prijelaz iz druge poslovno-organizacijske jedinice								
	4.4. Druge promjene								
5.	Od ukupno otišlih:			0	4				
	5.1. Prirodni odljev				1				
	5.2. Osobno uvjetovani otkaz ugovora o radu				1				
	5.3. Podjela s osnivanjem društva / ustanove								
	5.4. Izvanredni otkaz zbog nevjerojatnosti svjedodžbe / diplome								
	5.5. Prijelaz u drugu poslovno-organizacijsku jedinicu								
	5.6. Druge promjene				2				

Tijekom razdoblja siječanj – prosinac 2020. godine radni odnos je prestao za 4 radnika, od toga je 1 radnik otišao iz Društva zbog stjecanja uvjeta na starosnu mirovinu, 1 radnik je otišao uz osobno uvjetovani otkaz, s 1 radnikom koji je otišao u starosnu mirovinu zasnovan je radni odnos na nepuno radno vrijeme od 20 sati tjedno od 01.07.20. do 31.12.20., a 1 radniku je promijenjen status s određenog na neodređeno radno vrijeme. Tijekom 2020. godine zasnovan je radni odnos na neodređeno vrijeme sa jednim radnikom na poslovima elektrotehničara te s 1 radnikom na neodređeno radno vrijeme na poslovima internog revizora. Na Zagrebačkom velesajmu zaposleno je 8 osoba s priznatim invaliditetom.

Tablica 7. Analiza broja zaposlenih prema dobnoj strukturi

OPIS	Ukupno	Godine starosti						
		do 19 godina	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 i više
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ukupno	147		3	5	16	58	64	1

Analiza zaposlenih prema dobnoj strukturi pokazuje da Društvo zapošljava najviše osoba starosti između 55 i 64 godine (64 osobe) te između 45 i 54 godina (58 osoba).

Tablica 8. Analiza fizičkog opsega usluga realiziranih u 2020. godini

R. br.	Vrsta usluge	Jedinica mjere	Ostvareno I. - XII. 2019.	Plan I. - XII. 2020.	Ostvareno I. - XII. 2020.	Indeksi	
						6/4	6/5
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Fizički obujam osnovne djelatnosti						
1.1.	Neuređeni prostor - otvoreni, zatvoreni	m ²	39.073	50.070	9839	25,1	19,6
1.2.	Uređenje	m ²	10.688	10.200	1912	17,3	18,7
1.3.	Broj direktnih zlagaca	kom	1140	1100	242	21,2	22,0
1.4.	Broj ulaznica	kom	82.929	70.000	18363	22,5	26,9
2	Fizički obujam zakupa poslovnog prostora	m ²	167500	167500	167500	100,0	100,0

Zbog pandemije Covid-19 te nacionalnih mjera za suzbijanje iste, sajamska djelatnost je stavljena u poziciju jedne od najugroženijih poslovnih djelatnosti u Republici Hrvatskoj. Svi prirodni pokazatelji koji se odnose na sajamske aktivnosti iskazuju izraziti pad, kako u odnosu na ostvarenje 2019. godine, tako i u odnosu na planirane veličine za 2020. godinu. Zakup poslovnog prostora je na razini ostvarenja prethodne godine i plana.

Kvaliteta usluga u 2020. godini

GLOBALNI TRENDOWI U SAJAMSKOJ INDUSTRIJI 2021. – Kai Hattendorf, glavni direktor UFI

„Nalazimo se na neistraženom području s globalnom pandemijom koja narušava živote i sredstva za život. Međutim, s uspješnim ispitivanjima koja utru put masovnim cijepljenjima, s boljim poznavanjem virusa COVID-19 te bržim i učinkovitijim shemama testiranja, pronalazimo načine za život s ovim virusom i konačno upravljanje njime. Ususret 2021. godini, UFI tim je sastavio pet trendova za koje vjerujemo da će potaknuti razvoj sajamske industrije tijekom sljedećih 12 do 18 mjeseci. Kao i uvijek, navedeni trendovi su utvrđeni temeljem međusobnih razgovora i saznanja naše globalne UFI zajednice kao i drugih dionika.“

1. Prijetnja će nestati

Prije svega: proći će i ovo. Pandemija će završiti s vremenom, čak i ako virus ostane. Poslovanje će se obnoviti, a život normalizirati. Tržišta i mjesta okupljanja koje gradimo i na kojima djelujemo kao sajamska industrija bit će ključ gospodarskog oporavka što uvažava i prihvaća sve veći broj vlada: Australija s državnim sredstvima financiranja • Njemačka odvaja poslovne sajmove od masovnih okupljanja i uvažava dolazak na sajam kao nužno putovanje • Singapur aktivno istražuje mogućnosti ostvarivanja gospodarskih koristi od ponovnog oživljavanja sektora poslovnih događaja.

Ako mi, kao sajamska industrija i kao zajednica većih poslova događaja ostanemo ujedinjeni i nastavljamo jednoglasno komunicirati s tijelima uprave i vladama, slijediti će i druge vlade.

2. Oporaviti ćemo se

Vidjet ćemo kako će naš sajamski sektor ponovno rasti u 2021. godini, kao i u 2022. i 2023. te nadalje. To je matematički izvjesno jer smo u 2020. godini globalno izgubili oko 70% prihoda u odnosu na 2019. godinu. Neka će se tržišta brzo oporaviti, drugima će biti potrebno više vremena. Ali znamo, kako iz naših globalnih istraživanja tako izravno sa tržišta poput Kine, da se tvrtke žele što prije vratiti na sajamsko izlaganje. Globalni mediji naglašavaju, kao što primjerice piše The New York Times, da su „za male i srednje tvrtke sajmovi prozor u svijet“. Ograničenja i složenost vezana uz putovanja omogućit će nacionalnim i regionalnim sajmovima pokretanje tog oporavka. Proizvodi i robne marke lakše će putovati na veće udaljenosti nego sajamski posjetitelji. I naravno, mi ćemo sajmove pokrenuti na siguran način uz poštovanje svih COVID-19 protokola.

3. Povratak na osnove – fokusiranje na trgovinu na sajmovima

Sadržajno i programsko težište na sajmovima u sljedećih 12 do 18 mjeseci težište bit će na prodajnoj aktivnosti, tj. na poslovnim susretima prodavača i kupaca. Riječ je o vraćanju ponovo osobnom kontaktu licem u lice i na licu mjesta, a sve nakon računalnog zaslona putem kojeg se odvijala online trgovina u vrijeme pandemije. Poslovni ljudi i tvrtke trebat će se ponovno povezati kako bi obnovili i osnažili svoje poslovne odnose nakon lockdown-a i ograničenja koje imaju digitalna i online događanja. Proračuni za sajmove će biti aktivirani jer sajmovi ostaju daleko najvažniji marketinški kanal za male i srednje tvrtke, koje čine veliku većinu klijenata sajamske industrije.

4. Digitalno je izazov za sve

Tema o kojoj se najviše razgovaralo 2020. godini mogla bi biti buduća uloga digitalnih sajмова i izložbi. Generička diskusija „hibridizacije“ koju smo vodili 2020. godine razvijat će se i postati specifičnija. Pritisak je uključen - posvuda. Organizatori trebaju primijeniti krivulju brzog učenja na koju je sajamska industrija prisiljena tijekom pandemije. Naše kolege s tehničke i digitalne strane sajma morat će produbiti svoje razumijevanje o ekosustavu licem u lice u kojem svi radimo. Molimo vas, konačno ostavimo „virtualne sajmove“ u pozadinu! U najgorem slučaju, „hibridni“ sajam multiplicira složenost i minimizira financijski rezultat. U najboljem slučaju, može znatno proširiti sajamski doseg stvaranjem cjelogodišnjih tržišta. Međutim, predstoji nam dug put prije nego što realiziramo taj potencijal.

5. Ljudi to ostvaruju

Upravo sada, svi patimo i previše talentiranih event profesionalaca je u statusu smanjene aktivnosti ili bez posla. Velike korporacije tražiti će event profesionalce i početi ih zapošljavati u području razvoja kulture korporativnih sastanaka. Zadržavanje ljudi povezanih u ovim promjenjivim vremenima bit će izazov, pa će skupine industrijskih zajednica kao što je sajamski Think Tank klub biti moćne i važne platforme za našu industriju. Istodobno, pandemija COVID-19 istaknula je važnost fizičkih sastanaka. Kao rezultat toga, sajmovi će za zapošljavanje postati još atraktivnija industrija. Uvijek smo privlačili talente iz vrlo različitih sredina po profesiji, rasi, nacionalnosti, spolu ili vještina. Ta raznolikost uvijek je osnaživala sajamsku industriju i to će i nadalje biti slučaj u post-COVID svijetu.

Ocjena zadovoljstva sajamskim projektima Zagrebačkog velesajma d.o.o. u 2020. godini, održanim u punom i/ili suženom sadržajnom formatu zbog pandemije Covid-19 te zabrane održavanja sajмова u većem dijelu poslovno-aktivnog razdoblja, izražena je temeljem izravne komunikacije projektnih timova i menadžmenta s izlagačima i posjetiteljima te praćenjem komentara u elektronskim medijima (portali), putem mrežne stranice www.zv.hr te društvenih mreža.

Tablica 9. Zadovoljstvo izlagača Sajmovima na kojima su sudjelovali u 2020. godini.

Termin	Sajamski projekti	Kriteriji ocjenjivanja					
		Termin	Organizacija	Broj i struktura izlagača	Stručni program	Vidljivost	Broj i struktura posjetitelja
19.-23.2.	Nautika	+	+	+	+	+	+
	Lov i ribolov	+	+	+	+	+	+
24.-26.9.	Dentex	+	+	+	+	+	+
25.-27.9.	Beauty & Hair Expo	+	+	+	+	+	+
14.-18.10.	Ambienta, Art Fair, Hotel&Gastroteh	+	+	+	+	+	+
14.-17.10.	Biam & Zavarivanje	+	+	+	+	+	+

Zaključno, u 2020. godini Zagrebački velesajam d.o.o. je, sukladno mogućnosti održavanja sajmovi u Covid-19 uvjetima te uz poštivanje i pridržavanje svih epidemioloških mjera Nacionalnog i Gradskog stožera civilne zaštite, kao i preporukama epidemioloških službi, u samo 5 termina mogao realizirati 6 sajamskih projekata. Pri tome, samo su Zagrebački sajam nautike i Dani lova i ribolova održani u punom sadržajnom formatu, dok su sajmovi Dentex, Beauty&Hair Expo, Ambienta s Art Fair-om i Hotel&Gastroteho te Biam & Zavarivanje održani sa značajno suženom izlagačkim i programskim sadržajem.

Sajam Beauty&Hair Expo 2020. je pored izlagačkog sadržaja u prostoru po prvi puta u Republici Hrvatskoj uspješno primijenio tzv. hibridni sajamski model u segmentu stručnog i edukacijskog programa pod nazivom Beauty, Health & Hair Expo, s 12 predavanja i 4 panel rasprave te s ukupnim trajanjem od 16 sati te s 28 reprezentativnih predavača i panelista. Organizacijska i poslovna iskustva na ovom projektu temeljna su pretpostavka za realizaciju hibridnih sajamskih projekata u 2021. i narednim godinama.

Ocjena zadovoljstva sajamskim projektima Zagrebačkog velesajma d.o.o. u razdoblju I - XII 2019. godine izražena je temeljem izravne komunikacije projektnih timova i menadžmenta s izlagačima i posjetiteljima te praćenjem komentara u elektronskim medijima (portali), putem mrežne stranice www.zv.hr te društvenih mreža.

Tablica 10. Zadovoljstvo posjetitelja Sajmovima održanim u 2020. godini

Termin	Sajamski projekti	Kriteriji ocjenjivanja					
		Termin	Organizacija	Broj i struktura izlagača	Stručni program	Vidljivost	Broj i struktura posjetitelja
19.-23.2.	Nautika	+	+	+	+	+	+
	Lov i ribolov	+	+	-	+	+	+
24.-26.9.	Dentex	-	+	-	+	+	+
25.-27.9.	Beauty & Hair Expo	-	+	-	+	+	+
14.-18.10.	Ambienta, Art Fair, Hotel&Gastrotehnika	+	+	-	+	+	+
14.-17.10.	Blam & Zavarivanje	-	+	-	+	+	-

Zaključno, u 2020. godini Zagrebački velesajam d.o.o. je, sukladno mogućnosti održavanja sajnova u Covid-19 uvjetima te uz poštivanje i pridržavanje svih epidemioloških mjera Nacionalnog i Gradskog stožera civilne zaštite, kao i preporukama epidemioloških službi, u samo 5 termina mogao realizirati 6 sajamskih projekata. Pri tome, samo su Zagrebački sajam nautike i Dani lova i ribolova održani u punom sadržajnom formatu, dok su sajmovi Dentex, Beauty&Hair Expo, Ambienta s Art Fair-om i Hotel&Gastrotehnika te Blam & Zavarivanje održani sa značajno suženom izlagačkim i programskim sadržajem.

Sajam Beauty&Hair Expo 2020. je pored izlagačkog sadržaja u prostoru po prvi puta u Republici Hrvatskoj uspješno primijenio tzv. hibridni sajamski model u segmentu stručnog i edukacijskog programa pod nazivom Beauty, Health & Hair Expo, s 12 predavanja i 4 panel rasprave te s ukupnim trajanjem od 16 sati te s 28 reprezentativnih predavača i panelista. Organizacijska i poslovna iskustva na ovom projektu temeljna su pretpostavka za realizaciju hibridnih sajamskih projekata u 2021. i narednim godinama.

Financijski rezultati poslovanja

Tablica 11. Račun dobiti i gubitka za 2020. godinu.

R. br.	Elementi	Ostvareno I. - XII. 2019.	Plan I. - XII. 2020.	Ostvareno I. - XII. 2020.	Indeksi	
					5/3	5/4
1	2	3	4	5	6	7
I.	Ukupni prihodi (1. + 2.)	89.462.307	62.367.000	67.685.255	75,7	108,5
	1. Poslovni prihodi - ukupno, od toga:	88.933.451	61.662.000	66.911.603	75,2	108,5
	1) Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu (gospodarstvo i građani (ukupno))	19.591.207	19.917.000	22.187.223	55,8	36,2
	2) Prihodi od prodaje proizvoda i usluga povezanim društvima					
	3) Prihodi ostvareni između udružnica					
	4) Prihodi iz Proračuna Grada Zagreba, u tome:	12.479.222	12.332.000	11.998.594	55,1	97,3
	a) od prodaje (na ugovorene radove i ostale programe i radove)	353.709	750.000	845.630	239,1	108,4
	b) zastupništvo	10.693.513	10.752.000	10.696.954	100,0	99,5
	c) subвенije i potpore	1.432.000	800.000	1.550.000	31,8	57,0
	5) Drugi nespomenuti poslovni prihodi	56.861.032	29.418.000	42.694.286	81,9	152,1
	a) prihodi od selušnina na tržištu	28.664.295	26.248.000	25.084.899	87,5	95,6
	b) prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu					
	c) odgođeni prihodi temeljem MIRS-a 20 (besplatno ustupanje na dugoročnu imovinu)					
	d) neplaćena otpisana potraživanja	477.719	500.000	790.731	165,5	158,1
	e) prihodi od ulivanja rezerviranja	207.447	1.000.000	2.094.197	206,0	209,4
	f) prihodi od revalorizacije	23.640.195		19.290.000	81,6	
	g) svi drugi nespomenuti poslovni prihodi	13.743.851	16.700.000	4.444.599	12,9	25,0
	2. Financijski prihodi	5.288.46	700.000	773.652	146,3	110,5
II.	Ukupni rashodi (3. + 4.)	89.367.760	74.109.000	67.355.669	75,4	90,9
	3. Poslovni rashodi - ukupno, od toga:	89.110.482	72.564.000	65.550.917	74,1	90,3
	1) Promjena vrijednosti zaliha proizvoda u tijeku gotovih proizvoda					
	2) Materijalni troškovi, u tome:	45.623.950	39.091.000	28.581.901	61,3	73,1
	a) troškovi sirovina i materijala	15.342.283	19.660.000	12.766.410	70,7	89,8
	b) troškovi prodane robe					
	c) ostali materijalni troškovi	30.281.667	25.431.000	15.815.491	52,2	64,2
	3) Troškovi za zaposlene, u tome:	25.056.890	28.585.000	27.292.516	109,0	95,1
	a) troškovi osoblja	22.774.581	24.400.000	23.194.251	102,2	92,9
	b) plaćene troškove radnici na radu za plaćena materijalna prava radnika	2.282.309	4.185.000	4.098.265	122,7	91,6
	4) Amortizacija	9.345.993	3.800.000	4.089.651	75,4	107,6
	5) Vrijednosno usklađivanje dugotrajne i kratkotrajne imovine	7.655.335	300.000	3.574.720	50,6	132,19
	6) Rezerviranja	2.552.019	300.000	643.883	32,1	314,7
	7) Svi drugi nespomenuti poslovni rashodi	5.727.481	4.860.000	5.725.35	101,8	118,8
	4. Financijski rashodi	1.257.278	15.539.000	1.804.752	142,5	116,9
III.	Dobit prije oporezivanja	94.547	0	329.586	348,6	
IV.	Gubitak prije oporezivanja		1.742.000	0		0,3
V.	Oporez na dobit	192.797		194.978	100,4	
VI.	Dobit razdoblja	177.344	0	384.564	216,8	
VII.	Gubitak razdoblja	0	1.742.000	0		0,3

Ukupni prihodi Društva za razdoblje siječanj – prosinac 2020. godine iznose 67,6 milijuna i manji su za 24,30% (21,9 milijuna) u odnosu na ostvarenje istog razdoblja 2019. godine, ali su za 8,5% (4,2 milijuna) veći od planiranih za izvještajno razdoblje. Tako su ostvarena slijedeća kretanja prihoda u 2020. godini:

Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu manji su za 63,8% (apsolutno 12,7 milijuna) od planiranih te 63,2% (apsolutno 12,4 milijuna) od ostvarenih u istom razdoblju 2019. godine. Posljedica je to pandemije uzrokovane virusom Covid-19, odnosno nacionalnih epidemioloških mjera i preporuke vezanih uz zabranu sajmovanja i gospodarskih manifestacija kao oblika javnih okupljanja.

Prihodi iz Proračuna Grada manji su za 2,7% od planiranih te 3,9% od ostvarenih u 2019. godini, s tim da su prihodi od prodaje veći za 8,4% od planiranih, prihodi od zakupnina su na razini planiranih, a potpore su manje za 43% zbog toga što svi planirani projekti zbog pandemije nisu realizirani.

Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja su za 58,1% veći od planiranih te su za 65,5% veći od ostvarenih 2019. godine.

Rast od 109,4% u odnosu na planirane bilježe prihodi od ukidanja rezerviranja, a odnose se prije svega na ukidanja rezerviranja po sudskim sporovima te za neiskorištene dane godišnjeg odmora.

Na povećanje ukupnih prihoda u odnosu na planirane za izvještajno razdoblje, utjecalo je povećanje ostalih poslovnih prihoda, od čega se 19,3 milijuna odnosi na prihode ostvarene temeljem procjene vrijednosti nekretnina na dan 31.12.2020. godine.

Financijski prihodi za 10,5% veći od planiranih te za 46,3% od ostvarenih u istom razdoblju prethodne godine.

Ukupni rashodi Zagrebačkog velesajma za razdoblje I. – XII. 2020. godine iznose 67,3 milijuna kuna, što je 9,1% manje od planiranih (apsolutno 6,7 milijuna) te su 24,6% manji od ostvarenih u istom razdoblju 2019. godine (apsolutno 22 milijuna kuna).

Troškovi sirovina i materijala su manji za 10,2% (apsolutno 1,3 milijuna) od planiranih te za 38,7% (apsolutno 3,1 milijun) od ostvarenih 2019. godine. Ostali vanjski troškovi bilježe pad od 35,8% u odnosu na planirane (apsolutno 9,1 milijun) te su za 41,8% (apsolutno 14,9 milijuna) manji od ostvarenih u istom razdoblju 2019. godine. Troškovi osoblja su manji za 2,2% (apsolutno 0,5 milijuna) od planiranih te veći za 7,2% (apsolutno 1,6 milijuna) od ostvarenih u 2019. godini. Na povećanje je utjecalo povećanje osnovice za obračun plaća sa 2.884,87 kuna na 3.052,20 kuna te povećanje stalnog dodatka sa 608 na 1.000 kuna.

Naknade troškova radnicima su manje za 18,4% (apsolutno 0,8 milijuna) od planiranih, jer je Društvo napustilo manji broj radnika zbog poslovno/osobno uvjetovanih otkaza od planiranog broja. Troškovi za zaposlene su manji za 6,1% u odnosu na ostvarene 2018. godine te veći za 3,6% u odnosu na planirane (od 01.02.2019. je na snazi nova sistematizacija te je stoga došlo do odstupanja).

Amortizacija bilježi povećanje troškova u odnosu na planirane za 7,6% (apsolutno 0,3 milijuna) te smanjenje od 23,6% (apsolutno 1,2 milijuna) u odnosu na ostvarenje 2019. godine.

Vrijednosno usklađenje dugotrajne imovine nije planirano, a u odnosu na 2019. godinu procjena vrijednosti nekretnina je manja za 49,4% (apsolutno 3,8 milijuna).

Rezerviranje su veća od planiranih za 0,6 milijuna te od ostvarenih u 2019. godini za 1,6 milijuna.

Svi drugi nespomenuti poslovni rashodi su veći za 38,8% od planiranih te 3,8% od ostvarenih 2019. godine.

Financijski rashodi bilježe povećanje za 16,9% (apsolutno 0,3 milijuna) u odnosu na planirane te za 42,5% (apsolutno 0,5 milijuna) u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Dobit razdoblja iznosi 384.564 kuna i veća je od ostvarene u 2019. godini za 116,8%. Društvo je planirano 2020. godinu završiti s gubitkom od 11,7 milijuna kuna.

Tablica 12. Izvještaj o financijskom položaju na dan 31.12.2020.

Redni broj	Naziv pozicije	Stanje na dan				Indeksi
		31.12.2019.		31.12.2020.		
		Iznos	Udjel	Iznos	Udjel	
1	2	3	4	5	6	7
	AKTIVA					
1.	I. Potraživanja za upisani, a neuplaćeni kapital					
2.	II. Dugotrajna imovina:					
3.	Nematerijalna imovina	252.503	0,0	252.503	0,0	80,9
4.	Materijalna imovina	1.475.266.979	99,3	1.487.949.008	99,9	100,9
5.	Dugotrajna financijska imovina	356.253	0,2	354.253	0,2	69,4
6.	Potraživanja	289.980	0,0	273.390	0,0	77,8
7.	Dugotrajna priznata imovina	573.906	0,0	628.344	0,0	109,5
8.	Ukupno dugotrajna imovina (II.)	1.480.037.359	98,6	1.491.543.448	99,0	100,8
9.	III. Kratkotrajna imovina:					
10.	Zalihe	10.693.089	0,1	10.457.94	0,1	104,9
11.	Potraživanja od kupaca	10.784.459	0,7	10.895.023	0,7	101,0
12.	Potraživanja od povezanih društava					0,0
13.	Ostala potraživanja (zaposleni, država i sva ostala nespomenuta potraživanja)	284.068	0,0	263.909	0,1	539,3
14.	Kratkotrajna financijska imovina	59.750	0,0	44.252	0,0	
15.	Novac u blagajni i blagajni	750.209	0,5	241.369	0,0	3,0
16.	Ukupno kratkotrajna imovina (III.)	20.653.871	1,4	14.188.620	0,9	68,7
17.	IV. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	296.516	0,0	249.674	0,0	84,2
	UKUPNO AKTIVA (I. + II. + III. + IV.)	1.500.987.746	100,0	1.505.981.742	100,0	100,3
	Izvanbilančni zapisi	150.907.770		152.998.398		
	PASIVA					
1.	I. Kapital i rezerve					
2.	Terminski kapital i kapital	560.241.500	37,3	560.241.500	37,2	100,0
3.	Rezerve (zakonske i opće), tercijarne fondove					
4.	Rezervna općerazvije	710.82.567	47,4	710.82.567	47,2	100,0
5.	Čekovi na opće (preneseni godišni)	29.98.585	1,9	29.98.585	1,9	99,4
6.	Dugotrajna općerazvije	873.44	0,0	384.551	0,0	25,8
7.	Financijski interes					
8.	Ukupno kapital i rezerve (I.)	1.242.319.921	82,8	1.242.704.486	82,5	100,0
9.	II. Rezerviranja	9.870.600	0,7	8.861.134	0,6	89,8
10.	III. Dugoročne obveze					
11.	Obveze prema dobavljačima i drugim grupama					
12.	Obveze prema dobavljačima i drugim financijskim institucijama	35.999.707	2,4	32.159.722	2,2	89,9
13.	Obveze prema penzionerima					
14.	Obveze prema dobavljačima					
15.	Obveze prema dobavljačima					
16.	Dugoročne priznate obveze	156.041.254	10,4	156.041.254	10,4	100,0
17.	Ove ostale nespomenute dugoročne obveze	144.372	0,0	633.722	0,0	439,2
18.	Ukupno dugoročne obveze (III.)	193.135.271	12,9	189.176.338	12,6	98,0
19.	IV. Kratkoročne obveze					
20.	Obveze prema dobavljačima i drugim grupama					
21.	Obveze prema dobavljačima i drugim financijskim institucijama	5.269.005	0,4	9.563.312	0,6	182,0
22.	Obveze prema dobavljačima i drugim grupama					
23.	Obveze prema dobavljačima i drugim financijskim institucijama	2.003.380	0,1	3.568.632	0,2	178,1
24.	Obveze prema dobavljačima	710.185	0,0	375.900	0,0	126,4
25.	Obveze prema dobavljačima	21.453.356	1,4	43.313.072	2,9	100,5
26.	Obveze prema dobavljačima	2.441.100	0,2	1.813.700	0,0	98,9
27.	Obveze prema dobavljačima i drugim grupama	11.257.79	0,8	31.040.000	2,1	274,7
28.	Sve ostale nespomenute kratkoročne obveze	1.940.22	0,0	1.970.741	0,0	101,0
29.	Ukupno kratkoročne obveze (IV.)	52.032.061	3,5	62.425.250	4,1	120,0
30.	V. Odgođeno plaćanje troškova i prihodi budućeg razdoblja	3.629.893	0,2	2.814.534	0,2	77,5
	UKUPNO PASIVA (I. + II. + III. + IV. + V.)	1.500.987.746	100,0	1.505.981.742	100,0	100,3
	Izvanbilančni zapisi	150.907.770		152.998.398		

Na dan 31.12.2020. godine ukupna imovina Društva iznosi 1.505.981.742 kuna. U strukturi aktive prevladava dugotrajna imovina s 98,7%, a kratkotrajna imovina sudjeluje s 1,3%. U strukturi dugotrajne imovine prevladava dugotrajna materijalna imovina, a u strukturi kratkotrajne imovine potraživanja od kupaca.

Najveći dio pasive čine kapital i rezerve 82,8%, rezerviranja sudjeluju s 0,7%, dugoročne obveze s 12,9%, kratkoročne obveze s 3,5%, a odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja s 0,2%. Najveći udio dugoročnih obveza odnosi se na odgođenu poreznu obvezu, a značajno sudjeluju i obveze s osnove zajmova u iznosu 32.451.322 kuna, nastale sukladno planu podjele prilikom izlaska Društva iz Zagrebačkog holdinga te primljenog investicijskog kredita u 2019. godini. U strukturi kratkoročnih obveza najveći udio čine obveze prema povezanim poduzećima, a odnose se na obveze prema Gradu Zagrebu s osnove komunalne i vodne naknade. Značajan udjel predstavljaju i obveze prema dobavljačima.

U 2020. godini Zagrebački velesajam realizirao je kapitalnih investicija u vrijednosti 1.042.232 kuna, a investirano je u slijedeća područja:

1. Građevinski objekti - 203.425 kuna

- dijelom je realizirana energetski učinkovita rasvjeta u P-8

2. Oprema - 806.157 kuna

- značajnija ulaganja odnose se na:

- nadogradnju sustava za automatsku naplatu ulaza i registraciju poslovne posjete	151.055
- ostala kompjutersko-informatička oprema (računala, prijenosna računala)	110.412
- led ekran s pripadajućom opremom za Kongresnu dvoranu	348.600
- video kamere, stalci za kamere i druga elektronička oprema	70.215
- klima uređaji	68.490
- vatrodojavna centrala	34.251
- octa	12.097
- strujni ormar	10.960
- mobilni uređaji	77

3. Nematerijalna prava - 32.650 kuna

- izrada tehničke (projektne) dokumentacije te žigova

Tablica 14. Izvori financiranja investicija

R. br.	Izvori financiranja investicija	Ostvareno I. - XII. 2019.		Plan I. - XII. 2020.		Ostvareno I. - XII. 2020.		Indeksi	
		Iznos	Udjel	Iznos	Udjel	Iznos	Udjel	7/3	7/5
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I.	Osigurani izvori financiranja investicija, u tome:								
1.	Vlastita sredstva	343.892	14,1						
2.	Tuđa sredstva, od toga:	2.091.512	85,9	11.582.000	100,0	1.042.232	100,0	49,8	9,0
	2.1 Kredit banke	2.091.512	85,9	11.582.000	100,0	1.042.232	100,0	49,8	9,0
	2.2. Financijski leasing								
	2.3. Proračun Grada Zagreba								
	2.4. Naknada za razvoj javne vodovodskibe i javne odvodnje								
	2.5. Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost								
	2.6. Fondovi EU								
	2.7. Hrvatske vode								
	2.8. Proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave								
	2.9. Sva druga nespomenuta tuđa sredstva								
	Ukupno osigurani izvori financiranja investicija (I.)	2.435.394		11.582.000		1.042.232			
II.	Neosigurani izvori financiranja investicija (II.)								
III.	Ukupno (I.+II.)	2.435.394	100,0	11.582.000	100,0	1.042.232	100,0	42,8	9,0

Investicije u iznosu 1.042.232 kuna su realizirane iz kredita.

Ključni pokazatelji uspjeha

Tablica 15. Ključni financijski pokazatelji za 2020. godinu.

R. br.	Ključni pokazatelji uspjeha		Željena razina	Ostvareno		Indeksi
				I. - XII. 2019.	I. - XII. 2020.	5/4
1	2		3	4	5	6
1.	a) Ekonomski aspekt poslovanja					
1.	Pokazatelj opće ekonomičnosti (Ukupni prihod / Ukupni rashodi x 100)	(postotni odnos)	Minimalno > 100%	100,1	100,5	100,4
2.	Pokazatelj proizvodnosti (Ukupni prihod / broj zaposlenih)	(iznosi u kunama, bez ipa)	Kontinuirano povećanje	508.587	460.444	75,7
3.	Pokazatelj rentabilnosti (Bruto dobit / Ukupni prihod x 100)	(%)	Minimalno > 1%	0,1	0,5	460,8
4.	Operativna dobit					
4.1.	(EBIT = Poslovni prihodi - Poslovni rashodi)	(iznosi u kunama, bez ipa)	Kontinuirano povećanje > 0%	83.297,9	1.361.285	163,4
4.2.	(EBIT DA = Poslovni prihodi - (Poslovni rashodi - amortizacija))	(iznosi u kunama, bez ipa)		618.297,2	5.450.937	88,2
5.	Pokazatelj samofinanciranja - financijske stabilnosti: udjel vlastitog kapitala u izvorima financiranja imovine	(%)	> 30%	31.2.2019.	31.2.2020.	
	(Kapital - rezerve te rezerviranja / Pasiva x 100)			83,4	93,1	99,6
5.	Pokazatelj likvidnosti - koeficijent opće likvidnosti		Optimum: koeficijent 2,00	31.2.2019.	31.2.2020.	
	(Kratkoročna imovina / Kratkoročne obveze x 100)	(koeficijent)		38,7	21,8	56,4
7.	b) Socijalni aspekt poslovanja					
	Prosječna mjesečna isplaćena neto-plaća po zaposlenom za razdoblje			I - XII 2019.	I - XII 2020.	
	siječanj - prosinac 2019. / siječanj - prosinac 2020. - ukupno	(iznosi u kunama, bez ipa)		7818,0	8.308,0	106,3
	Z1 Prosječna mjesečna neto-plaća za muškarce	(iznosi u kunama, bez ipa)		7554,0	8.069,0	106,3
	Z2 Prosječna mjesečna neto-plaća za žene	(iznosi u kunama, bez ipa)		7967,0	8.527,0	107,0
8.	Udjel troškova za zaposlene u ukupnim operativnim troškovima		< 50% Smanjenje rashoda osnove sukladno uvjetima i rezultatima	28,4	4,2	14,5
	(Troškovi osoblja - uključujući troškove radnim i izdaci za ostala materijalna prava / Poslovni rashodi x 100)	(%)				
9.	c) Ekološki aspekt poslovanja					
	Udjel troškova utrošene energije u ukupnim operativnim troškovima		Kontinuirano smanjenje	14,3	12,3	120,8
	(Troškovi utrošene energije / Poslovni rashodi x 100)	(%)				

Ekonomičnost poslovanja mjerena odnosom ostvarenih ukupnih prihoda i rashoda veća je za 0,4%, premda su ukupni prihodi manji za 24,3%, ali su istovremeno ukupni rashodi manji za 24,6% od ostvarenih u 2019. godini.

Proizvodnost rada mjerena ostvarenim ukupnim prihodima po zaposleniku je manja je za 24,3% u odnosu na 2019. godinu, koliko su manji ukupni prihodi, obzirom da je broj zaposlenih ostao isti.

Rentabilnost poslovanja je raste, jer je ostvarena bruto dobit 3,6 puta veća u odnosu na 2019. godinu.

Operativna dobit EBIT je pozitivna i bilježi rast od 63,4%, **dok operativna dobit EBITDA**, iako pada, pokazuje **pozitivan trend**.

Pokazatelji financijske stabilnosti mjeren udjelom kapitala i rezervi u ukupnoj pasivi je manji je za 0,4% od ostvarenja 2019. godine.

Koeficijent opće likvidnosti mjeren odnosom kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza je za 43,6% manji u odnosu na ostvarenje 2019. godine, obzirom da se kratkotrajna imovina smanjila za 31,7%, a kratkoročne obveze su se povećale za 21%.

Prosječna mjesečna isplaćena neto-plaća veća je za 6,3%, iz razloga što su u 2020. godini povećane i osnovica za isplatu plaća i stalni dodatak zaposlenicima.

Udjel troškova za zaposlene u ukupnim operativnim troškovima je manji za 85,4% u odnosu na 2019. godinu što je rezultat manjih operativnih troškova od 22,6 milijuna u 2020. godini.

Ekološki aspekt poslovanja - iskazano je povećanje od 20,8% uslijed smanjenja poslovnih rashoda za 24,6%, a troškova energije za 10,1% u odnosu na 2019. godinu.

Očekivani budući razvoj Društva

U 2021. godini Društvo nastavlja s primjenama razvojnih strategija, inačice razvojne koncentracije, koja se oslanja na organski rast i strateško savezništvo. One će se provoditi i nadalje u dimenzijama fokusiranja i inoviranja proizvodnog portfolia i u uvjetima pandemije Covid-19 te uz prenamjenu neupotrebljivog prostora za sajmove u zakup, **sve do okončanja izgradnje novih polivalentnih suvremenih kapaciteta sajamsko - kongresnog kompleksa**, a što je sukladno Razvojnoj strategiji Grada i izrađenoj Studiji predizvodljivosti za novi sajamsko-kongresni centar s pripadajućim sadržajima.

Zagrebački velesajam d.o.o. promijenio je poslovni model, a institucionalnom snagom, partnerstvima i zajedništvom u djelovanju s Gradom repozicionirao se u važno i poželjno susretno gospodarstva, poduzetništva i obrtništva te čitave nacionalne ekonomije u cjelini. Repozicioniranjem je započeo živjeti u punini i ostvarivati svoju **novu misiju srca poslovne i društvene komunikacije Grada Zagreba i Republike Hrvatske**, a značajno su mu oporavljene reputacija te legitimitet poslovanja. Provedenim strateškim zaokretom, transformacijom te izmijenjenim ponašanjem i djelovanjem na tržištu, Zagrebački velesajam postao je dinamična poslovna i društvena platforma koja je poželjan poslovni partner i trgovačko društvo koje je u poziciji nastaviti podizati prihode. Provedenim promjenama te usklađenim i dobro kalibriranim strategijama pokazali smo i potvrdili da su sajmovi i događanja atraktivna i korisna industrija, važna i potrebna hrvatskom gospodarstvu i Gradu Zagrebu, jer su jedinstvena, konkurentna platforma za rast i razvoj svih tangiranih industrija kao i ukupnog gospodarstva u destinaciji u kojoj se održavaju.

S tim u vezi valja naglasiti kako je upravo pandemija Covid-19 u 2020. i 2021. godini izravno osnažila i istaknula ekonomski značaj te tržišnu potrebu održavanja međunarodnih sajamskih projekta, budući da iste po prodajnom, promotivnom i ukupnom gospodarskom učinku, kod praktično svih kapitalnih djelatnosti i proizvoda, nije moguće supstituirati primjenom samo digitalne tržišne komunikacije.

Budući je Zagrebački velesajam d.o.o. sklopio brojne nove sporazume o suradnji te ugovore s međunarodnim organizatorima, a pretendira ponovno postati etablirani međunarodni centar businessa i ponos grada Zagreba, za navedeno je nužno potrebna već spomenuta izgradnja novih sajamsko-kongresnih kapaciteta s pratećim sadržajima. Naime, sadašnji sajamski prostor arhitektonski je funkcionalno i tehnološki zaostao i neprikladan je za moderno sajmovanje te zahtjeva visoke izdatke održavanja, bez da omogućući značajan povrat na uloženo i kao takav ne predstavlja više prednost, već

značajnu slabost Društva. Takvo stanje jedino se može opravdati svrhom održavanja sajamske djelatnosti do izgradnje novog sajamsko-kongresnog centra, koja mora žurno započeti, prema studiji predizvodljivosti upućenoj resornim Uredima Grada, a koja dimenzionira moderan polivalentni sajamsko-kongresni centar sa svim potrebnim pratećim sadržajima.

Stoga, nominirani operativni ciljevi poslovanja za 2021. su: (1) Likvidnost poslovanja (2) Digitalizacija poslovanja i inovacije; (3) izrada dokumentacije te drugih akata i postupaka potrebnih za realizaciju izgradnje novog sajamsko-kongresnog centra; (4) Međunarodno poslovanje – jačanje pozicije Zagreba u UFI-ju te širenje partnerstva i savezništva.

Aktivnosti istraživanja i razvoja

Kako bi se postignuta samoodrživost poslovanja nastavila, potrebno je i nadalje raditi na efikasnosti, a još više na efektivnosti poslovanja te žurno pristupiti digitalizaciji poslovanja. Aktivnosti usmjerene na digitalizaciju poslovanja podrazumijevaju operativno uvođenje novog CRM sustava nabavljenog u 2020. godini za digitalno poslovanje te cjelovito unaprjeđenje sustava iskustva, komfora i zadovoljstva izlagača u poslovanju sa Zagrebačkim velesajmom d.o.o., uključivo i razvoj on-line poslovanja u punom profilu. Za izlagače i posjetitelje u postupku je implementacije novog sustava aplikacija te marketinških i digitalnih potpornih alata, usmjerenih prema realizaciji hibridnih sajмова, podizanje kvalitete usluga te unaprjeđenje digitalnog i realnog doživljaja kao i komunikacijskih i sadržajnih standarda međunarodne razine usluge, uz monetizaciju novih usluga koje će Društvo napokon biti u mogućnosti pružati.

Inoviranje proizvoda i usluga usmjereno je na daljnji rast potražnje, a time i prihoda iz sajamske djelatnosti i djelatnosti događanja, čemu je potpora digitalizacija poslovanja Društva te daljnje širenje međunarodnog tržišta putem sklapanja novih suorganizatorstva i partnerstva u sajamskoj i event djelatnosti. Pored suorganizatorstva i partnerstva na sajamskim projektima, jedan od primjera ostvarivosti ovog operativnog cilja svakako je realizacija WRC CROATIA RALLY - Fia World Rally Championship 2021, za čije je mjesto održavanja odabran i otvoreni prostor Zagrebačkog velesajma uz snažnu institucionalnu potporu Grada Zagreba i tehničku realizaciju Auto kluba DELTA SPORT iz Zagreba.

Aktivno sudjelovanje Društva u tijelima UFI-ja usmjereno je na snaženje pozicije Zagreba kao sajamsko-kongresne EU destinacije, kao i na jačanje strateške posture Zagrebačkog velesajma, u svrhu potpore navedenim ciljevima. S tim u vezi, za istaknuti je izbor dr.sc. Dine Tomšić, direktorice Društva u Upravni odbor UFI-a u listopadu 2020. godine, kao prve osobe iz Grada Zagreba i Republike Hrvatske u tom tijelu Međunarodne unije sajмова.

Značajni poslovni događaji nakon proteka poslovne godine

Nakon 31. prosinca 2020. godine nije bilo događaja koji bi imali značajan utjecaj na financijske izvještaje za 2020. godinu koji bi, slijedom toga, trebali biti objavljeni.

Stjecanje vlastitih dionica

Trgovačko društvo Zagrebački velesajam d.o.o. u 2018. godini nije stjecalo vlastite poslovne udjele niti pričuve za stjecanje istih.

Podružnice Društva

Trgovačko društvo Zagrebački velesajam d.o.o. od 01.01.2018. godine posluje kao samostalno društvo u 100% vlasništvu Grada Zagreba te u svojoj organizacijskoj strukturi nema podružnica.

Financijski instrumenti Društva

Financijsku imovinu društva čine novčana sredstva na računima, potraživanja od zaposlenih temeljem danih stambenih kredita radnicima Društva te potraživanja od kupaca. Financijske obaveze čine obaveze po pozajmici primljenoj od Zagrebačkog holdinga nakon izvršene statusne promjene izdvajanja i transformiranja u samostalno trgovačko društvo, obaveze prema kreditnim institucijama s osnove realiziranog investicijskog kredita, obveze prema dobavljačima, zaposlenima te ostale kratkoročne obaveze.

Izloženost poslovnim rizicima

U uvjetima suvremenog poslovanja Društvo je izloženo različitim poslovnim rizicima, posebno tržišnom, financijskom te riziku likvidnosti.

Ciljevi upravljanja financijskim rizikom:

Radi prognoziranja mogućnosti nastupa situacija koja se može negativno odraziti na poslovanje i ostvarivanje ciljeva Društva, isto identificira financijske rizike, utvrđuje njihov potencijalni utjecaj na poslovanje Društva u budućnosti i upravlja financijskim rizicima.

Upravljanje rizikom kapitala:

Društvo upravlja svojim kapitalom kako bi osiguralo da Društvu bude omogućen vremenski neograničen nastavak poslovanja, uz istovremenu realizaciju najvećeg mogućeg povrata za interesne strane kroz optimiranje stanja između dužničkog i vlasničkog kapitala.

Tržišni i valutni rizik:

Društvo posluje na domaćem tržištu. Društvo prihode ostvaruje na domaćem tržištu u hrvatskim kunama. Društvo nema imovine ili obveza u stranoj valuti, odnosno nije izloženo valutnom riziku.

Kreditni rizik:

Kreditni rizik je rizik neplaćanja odnosno neizvršenja ugovornih obveza od strane kupaca Društva koji utječe na eventualni financijski gubitak Društva. Društvo u poslovanju s kupcima prikuplja instrumente osiguranja plaćanja u svrhu zaštite od mogućih financijskih rizika i gubitka uslijed neizvršenja plaćanja i ugovorenih obveza. Kupci se razvrstavaju u skupine rizičnosti prema financijskim pokazateljima poslovanja i dosadašnjem poslovanju s Društvom te za svaku skupinu primjenjuju odgovarajuće mjere zaštite od kreditnog rizika. Društvo posluje s velikim brojem kupaca različite djelatnosti i veličine. Potraživanja od kupaca usklađena su za vrijednost sumnjivih i spornih potraživanja.

Rizik likvidnosti:

Instrumenti koji se koriste za praćenje i smanjivanje rizika likvidnosti: analiza i upravljanje novčanim tokovima, analiza imovine i izvora financiranja imovine, instrumenti osiguranja plaćanja, ugovorene kreditne linije na revolving principu i slično.

Umjesto zaključka

POLUGA KONKURENTNOSTI I ODRŽIVOSTI TRGOVAČKOG DRUŠTVA ZAGREBAČKI VELESAJAM:

*Investicije, odnosno nova sajamsko-kongresna infrastruktura i
digitalizacija poslovanja;*

*Internacionalizacija, odnosno povećanje prihoda s međunarodnih
tržišta, što će posljedično dovesti i do povećanja prihoda s domaćeg
tržišta te snažiti razinu investicijskog potencijala u zemlji.*

dr. sc. Dina Tomšić
direktorica Zagrebačkog velesajma d.o.o.

